

Jednostkowe sprawozdanie finansowe

FARMACOL S.A.

za rok obrotowy zakończony

31 grudnia 2015 roku

Katowice, 18 marzec 2016 roku

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
1. JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	4
2. JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	6
3. JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	7
4. JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
5. INFORMACJE DODATKOWE O PRZYJĘTYCH ZASADACH (POLITYCE) RACHUNKOWOŚCI	11
5.1. Informacje ogólne	11
5.1.1. Informacje ogólne o Farmacol S.A.	11
5.1.2. Przedmiot działalności	11
5.1.3. Władze Spółki	12
5.1.4. Zestawienie stanu posiadania akcji Jednostki Dominującej poprzez osoby zarządzające i nadzorujące na dzień przekazania raportu rocznego	13
5.1.5. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	13
5.1.6. Kontynuacja działalności	13
5.1.7. Polityka zarządzania ryzykiem i zabezpieczanie	13
5.2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	13
5.2.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	13
5.2.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza	14
5.2.3. Szacunki Zarządu	14
5.2.4. Oświadczenie o zgodności	14
5.2.5. Zmiana stosowanych zasad rachunkowości	16
5.3. Opis głównych stosowanych zasad rachunkowości	16
5.3.1. Zasady rachunkowości przyjęte przy sporządzaniu sprawozdania finansowego	16
5.3.2. Połączenia jednostek gospodarczych	16
5.3.3. Inwestycje w jednostki zależne	16
5.3.4. Ujęcie przychodów	17
5.3.5. Waluty obce	18
5.3.6. Koszty finansowania zewnętrznego	18
5.3.7. Koszty świadczeń pracowniczych	18
5.3.8. Opodatkowanie	19
5.3.9. Rzeczowe aktywa trwałe	20
5.3.10. Wartości niematerialne	21
5.3.11. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	21
5.3.12. Działalność zaniechana	22
5.3.13. Zapasy	22
5.3.14. Rezerwy	22
5.3.15. Aktywa finansowe	23
5.3.16. Inwestycje w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych	24
5.3.17. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	24
5.3.18. Pozostałe aktywa i pasywa	25
5.3.19. Utrata wartości aktywów	25
5.3.20. Kapitały	26
5.3.21. Zysk netto na akcję	27
5.3.22. Zobowiązania	27
5.3.23. Transakcje w walutach obcych	28
5.3.24. Aktywa i zobowiązania warunkowe	28
5.4. Czynniki ryzyka finansowego	29
5.4.1. Ryzyko rynkowe	29
5.4.2. Ryzyko kredytowe	30
5.4.3. Ryzyko utraty płynności	31
5.4.4. Zarządzanie kapitałem	31
5.4.5. Pozostałe ryzyka rynkowe	32
6. INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE	34
6.1. Przychody	34
6.2. Segmenty operacyjne	34
6.3. Koszty działalności operacyjnej	36
6.4. Amortyzacja i utrata wartości	36
6.5. Koszty pracownicze (wynagrodzenia + pochodne, np. ZUS)	37

6.6.	Przychody osób nadzorujących i zarządzających.....	37
6.7.	Pozostałe przychody operacyjne.....	38
6.8.	Pozostałe koszty operacyjne.....	38
6.9.	Przychody finansowe.....	39
6.10.	Koszty finansowe.....	40
6.11.	Podatek dochodowy.....	41
6.12.	Wyjaśnienie różnicy pomiędzy efektywnym a teoretycznym obciążeniem podatkowym.....	42
6.13.	Zmiana stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego.....	43
6.14.	Zysk przypadający na jedną akcję.....	44
6.15.	Rzeczowe aktywa trwałe.....	44
6.16.	Nieruchomości inwestycyjne.....	46
6.17.	Pozostałe wartości niematerialne.....	46
6.18.	Jednostki zależne i współzależne.....	48
6.19.	Pozostałe aktywa finansowe.....	50
6.20.	Obciążenia aktywów i przyjęte zastawy.....	52
6.21.	Zapasy.....	52
6.22.	Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności.....	53
6.23.	Pozostałe aktywa.....	54
6.24.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	55
6.25.	Inne aktywa finansowe (obrotowe).....	55
6.26.	Kapitały.....	57
6.27.	Kredyty i pożyczki otrzymane.....	58
6.28.	Pozostałe zobowiązania finansowe.....	59
6.29.	Rezerwy pracownicze.....	59
6.30.	Rezerwy krótkoterminowe.....	60
6.31.	Zobowiązania krótkoterminowe.....	60
6.32.	Zobowiązania z tytułu leasingu.....	61
6.33.	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.....	62
6.34.	Inne korekty.....	62
6.35.	Wyjaśnienia do jednostkowego sprawozdania z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015 roku.....	62
6.36.	Hierarchia wartości godziwej.....	63
6.37.	Transakcje z podmiotami powiązanymi.....	63
6.38.	Przejęcie podmiotów zewnętrznych.....	66
6.39.	Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe.....	66
6.40.	Zdarzenia po dniu bilansowym.....	67

1. JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA	Numer noty	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
		tys. PLN	tys. PLN
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	6.15	213 155	221 692
Pozostałe wartości niematerialne	6.17	4 141	4 964
Nieruchomości inwestycyjne	6.16	0	0
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	6.13	19 164	11 304
Udziały w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	6.18	414 216	413 989
Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe)	6.19	14 401	705
Pozostałe aktywa		0	0
Aktywa trwałe razem		665 077	652 654
Aktywa obrotowe			
Zapasy	6.21	874 106	806 922
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	6.22	853 778	703 034
Pozostałe aktywa finansowe (obrotowe)	6.25	13 712	20 701
Bieżące aktywa podatkowe CIT		0	981
Pozostałe aktywa obrotowe	6.23	351	387
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	6.24	61 881	62 505
Aktywa obrotowe razem		1 803 828	1 594 530
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		0	0
AKTYWA RAZEM		2 468 905	2 247 184

PASYWA	Numer noty	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
		tys. PLN	tys. PLN
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA			
Kapitał własny	6.26		
Wyemitowany kapitał akcyjny		23 400	23 400
Kapitał z aktualizacji wyceny		0	0
Kapitał zapasowy		804 096	748 373
Kapitał rezerwowy		62 208	62 208
Zysk / (strata) z lat ubiegłych		0	0
Wynik finansowy okresu bieżącego		20 665	55 677
Skupione akcje własne		(10 557)	(10 557)
Kapitał własny razem		899 812	879 101
Zobowiązania długoterminowe			
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	6.27	0	0
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	6.32	66 536	74 199
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	6.29	34	44
Rezerwa na podatek odroczonego	6.33	17 416	13 094
Rezerwy długoterminowe		0	0
Dotacje PFRON		11 624	11 950
Zobowiązania długoterminowe razem		95 610	99 287
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	6.31	1 251 548	1 211 796
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	6.27	76 327	37 421
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	6.32	8 339	7 220
Pozostałe zobowiązania finansowe	6.28	126 019	0
Bieżące zobowiązania podatkowe (CIT)		402	0
Rezerwy krótkoterminowe	6.30	10 848	12 323
Pozostałe zobowiązania		0	36
Zobowiązania krótkoterminowe razem		1 473 483	1 268 796
Zobowiązania razem		1 569 093	1 368 083
PASYWA RAZEM		2 468 905	2 247 184

2. JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

CAŁKOWITE DOCHODY	Numer noty	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015	Za okres 01.01.2014- 31.12.2014
		tys. PLN	tys. PLN
A. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług	6.1	5 759 457	5 706 082
B. Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów		5 484 682	5 458 874
C. Zysk / (strata) brutto ze sprzedaży		274 775	247 208
D. Koszty sprzedaży	6.3	213 931	182 629
E. Koszty ogólne zarządu	6.3	18 042	20 889
F. Wynik na sprzedaży		42 802	43 690
G. Pozostałe przychody	6.7	6 440	29 564
H. Pozostałe koszty	6.8	25 884	10 753
I. Zysk / (strata) z działalności operacyjnej		23 358	62 501
J. Przychody finansowe	6.9	10 003	17 253
K. Koszty finansowe	6.10	7 455	18 069
L. Zysk / (strata) brutto		25 906	61 685
M. Podatek dochodowy	6.11,6.12	5 241	6 008
N. Zysk / (Strata) netto z działalności gospodarczej		20 665	55 677
O. Zysk / (strata) za rok obrotowy na działalności zaniechanej		0	0
P. Zysk / (strata) za rok obrotowy na działalności kontynuowanej		20 665	55 677
R. Inne całkowite dochody netto		0	0
S. Całkowite dochody ogółem		20 665	55 677
Zysk na 1 akcję (w PLN)	6.14	0,88	2,38
Rozwodniony zysk na 1 akcję (w PLN)	6.14	0,90	2,42

3. JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015 tys. PLN	Za okres 01.01.2014- 31.12.2014 tys. PLN
A. KAPITAŁ WŁASNY		
I. KAPITAŁ WŁASNY NA POZĄTEK OKRESU (BO)	879 101	823 089
1.1. Kapitał zakładowy na początek okresu	23 400	23 400
1.2. Kapitał zakładowy na koniec okresu	23 400	23 400
2.1. Kapitał zapasowy na początek okresu	748 373	666 359
Zwiększenia (+)/zmniejszenia (-) z podziału zysku	55 677	81 679
Pozostałe zwiększenia/zmniejszenia	46	335
2.2. Kapitał zapasowy na koniec okresu	804 096	748 373
3.1. Akcje własne na początek okresu	(10 557)	(10 557)
3.2. Akcje własne na koniec okresu	(10 557)	(10 557)
4.1. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu	62 208	62 208
4.2. Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu	62 208	62 208
5.1. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	0	0
5.2. Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	0	0
6.1. Całkowity dochód z lat ubiegłych na początek okresu	0	0
6.1.1. Całkowity dochód z lat ubiegłych na początek okresu	55 677	81 679
Zwiększenia (+)/zmniejszenia (-) z podziału zysku	(55 677)	(81 679)
6.1.2. Całkowity dochód z lat ubiegłych na koniec okresu	0	0
6.1.3. Całkowity ujemny dochód z lat ubiegłych na początek okresu	0	0
Pozostałe korekty	0	0
6.1.4. Całkowity ujemny dochód z lat ubiegłych na koniec okresu	0	0
6.2. Całkowity dochód/ ujemny całkowity dochód z lat ubiegłych na koniec okresu	0	0
7. Wynik netto	20 665	55 677
a) całkowity dochód ogółem	20 665	55 677
b) ujemny całkowity dochód ogółem	0	0
c) odpisy z zysku	0	0
II. KAPITAŁ WŁASNY NA KONIEC OKRESU (BZ)	899 812	879 101

4. JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
I. Wynik finansowy brutto (zysk/strata)	25 906	61 685
II. Korekty o pozycje:	(172 528)	(8 061)
1. Amortyzacja	11 423	12 370
2. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	0	0
3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidend)	4 809	3 877
4. Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	(1 224)	1 959
5. Zmiana stanu rezerw	(1 485)	(8 435)
6. Zmiana stanu zapasów	(67 184)	(184 667)
7. Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności	(150 744)	30 906
8. Zmiana stanu pozostałych aktywów obrotowych	36	149
9. Zmiana stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego	0	0
10. Zmiana stanu zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań	39 553	150 616
11. Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	(36)	22
12. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	0	0
13. Inne korekty (podatek dochodowy odroczone)	0	0
14. Inne korekty (rozrachunki CIT)	0	0
15. Podatek dochodowy zapłacony	(7 396)	(15 194)
16. Inne korekty	(280)	335
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II)	(146 622)	53 624

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
I. Wpływy	69 403	23 426
1. Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	3 879	123
2. Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne	0	0
3. Z aktywów finansowych, w tym:	65 524	23 303
a) W jednostkach powiązanych	71	15 139
b) W pozostałych jednostkach	65 453	8 164
- spłata udzielonych pożyczek długoterminowych	4 376	5 065
- odsetki	1 077	3 099
- inne wpływy z aktywów finansowych	60 000	0
4. Inne wpływy inwestycyjne	0	0
II. Wydatki	75 862	46 151
1. Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	6 387	6 093
2. Inwestycje w nieruchomości oraz wartości niematerialne	0	0
3. Na aktywa finansowe, w tym:	69 475	40 058
a) w jednostkach powiązanych	7 506	15 087
b) W pozostałych jednostkach	61 969	24 971
- nabycie aktywów finansowych	227	20 460
- udzielone pożyczki długoterminowe	21 742	4 511
- inne wpływy z aktywów finansowych	40 000	0
4. Inne wydatki inwestycyjne	0	0
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I+/-II)	-6 459	-22 725

SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
I. Wpływy	164 686	37 421
1. Wpływy netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału	0	0
2. Kredyty i pożyczki	38 882	37 421
3. Emisja dłużnych papierów wartościowych	0	0
4. Inne wpływy finansowe	125 804	0
II. Wydatki	12 229	144 615
1. Nabycie udziałów (akcji) własnych	0	0
2. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	0	0
3. Inne niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku	0	0
4. Spłaty kredytów i pożyczek	0	89 000
5. Wykup dłużnych papierów wartościowych	0	0
6. Z tytułu innych zobowiązań finansowych	0	0
7. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	6 798	48 380
8. Odsetki	5 431	7 235
9. Inne wydatki finansowe	0	0
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	152 457	(107 194)
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/- B.III+/-C.III)	(624)	(76 295)
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	(624)	(76 295)
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		0
F. Środki pieniężne na początek okresu	62 505	138 800
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D), w tym	61 881	62 505
- o ograniczonej możliwości dysponowania		0

5. INFORMACJE DODATKOWE O PRZYJĘTYCH ZASADACH (POLITYCE) RACHUNKOWOŚCI

5.1. Informacje ogólne

5.1.1. Informacje ogólne o Farmacol S.A.

Nazwa Spółki:	Farmacol S.A. („Spółka”)
Siedziba:	40-541 Katowice, ul. Rzepakowa 2
Sąd Rejonowy:	Sąd Rejonowy Katowice - Wschód Wydział VIII Gospodarczy KRS
Nr Rejestru Przedsiębiorców:	38158
Regon:	273352747
NIP:	634-00-23-629

Właściwym sądem rejestrowym dla Spółki jest Sąd Rejonowy Katowice Wschód, Spółka wpisana jest do KRS pod nr 38158. Według klasyfikacji GPW w Warszawie Spółka zaliczana jest do sektora Handel.

Czas działalności Spółki jest nieoznaczony.

5.1.2. Przedmiot działalności

W dniu 2 marca 2016 NWZA Farmacol S.A. wyraziło zgodę na zbycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa Spółki na rzecz Farmacol Logistyka Sp. z o.o. W wyniku przeprowadzonej transakcji Farmacol S.A. prowadzić będzie działalność holdingową, odpowiadając za koordynację działań w ramach całej Grupy Kapitałowej Farmacol. Transakcja została opisana w punkcie 6.35 „Zdarzenia po dniu bilansowym” niniejszego sprawozdania finansowego.

Do dnia 12 marca 2016 roku, tj. dnia w którym dokonano przeniesienia zorganizowanej części przedsiębiorstwa w postaci hurtowej sprzedaży leków podstawowym przedmiotem działalności Spółki była:

- sprzedaż hurtowa i detaliczna wyrobów farmaceutycznych,
- sprzedaż hurtowa pozostałych artykułów użytku domowego i osobistego.

Od dnia 12 marca 2016 roku podstawowym przedmiotem działalności Farmacol S.A. jest przede wszystkim działalność holdingowa (tj. polegająca na koordynacji działań w ramach całej Grupy Kapitałowej Farmacol).

Farmacol S.A. jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Farmacol, w skład której wchodzi 21 podmiotów prowadzących działalność o zbliżonym charakterze jak Farmacol S.A., oprócz: Farmacol Logistyka Sp. z o.o., która świadczy usługi logistyczne, Farmateka Sp. z o.o., która świadczy usługi marketingowe, Farmacol ITB Sp. z o.o. świadczącej usługi kadrowo-płacowe, finansowo-księgowe oraz obsługę w zakresie informatyki dla podmiotów z Grupy Kapitałowej Farmacol oraz Farmacol ITB Sp. z o.o. S.K.A., Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. oraz Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. S.K.A. zarządzającymi nieruchomościami oraz prawami własności intelektualnej.

Farmacol S.A. sporządza skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej Farmacol.

5.1.3. Władze Spółki

Zarząd:

Pani Barbara Kaszowicz	Wiceprezes Zarządu
Pan Kamil Kirker	Członek Zarządu
Pan Ryszard Piekarz	Członek Zarządu (od 1 czerwca 2014 roku)

W roku 2015 do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie miały miejsca zmiany składu Zarządu Spółki. W roku 2014 w składzie Zarządu Spółki zaszły następujące zmiany:

Z dniem 1 kwietnia 2014 roku Pan Krzysztof Sitko w związku z przejściem na emeryturę zrezygnował z pełnienia funkcji Członka Zarządu. Z dniem 26 czerwca 2014 roku Rada Nadzorcza odwołała Pana Łukasza Grzesło z pełnienia funkcji Członka Zarządu. Dnia 1 czerwca 2014 roku w skład Zarządu Spółki został powołany Pan Ryszard Piekarz, któremu powierzono funkcję Członka Zarządu.

Rada Nadzorcza:

Pan Andrzej Olszewski	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Pani Zyta Olszewska	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Pan Jan Kowalewski	Członek Rady Nadzorczej
Pani Anna Olszewska	Członek Rady Nadzorczej
Pan Maciej Olszewski	Członek Rady Nadzorczej

Zarówno w roku 2015 jak i w roku 2014 oraz do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły zmiany w składzie Rady Nadzorczej.

Struktura głównych akcjonariuszy spółki Farmacol S.A. na dzień 31 grudnia 2015 roku kształtowała się następująco (stan według ostatniego WZA Spółki z dnia 24 czerwca 2015 roku):

Imię i Nazwisko (Nazwa podmiotu)	Liczba posiadanych akcji	Udział % w kapitale zakładowym	Liczba głosów wynikająca z posiadanych akcji	Udział % w ogólnej liczbie głosów na WZ
Andrzej Olszewski	6 290 312	26,88%	10 545 112	33,58%
Zyta Olszewska	5 508 000	23,54%	9 250 600	29,46%
ING OFE	1 895 152	8,10%	1 895 152	6,04%
Aviva OFE Aviva BZ WBK	1 741 000	7,44%	1 741 000	5,54%
Pozostali poniżej 5%	7 965 536	34,04%	7 968 136	25,38%
Razem	23 400 000	100,00%	31 400 000	100,00%

Na dzień wydania niniejszego raportu struktura głównych akcjonariuszy spółki Farmacol S.A. według stanu na dzień 2 marca 2016 (data ostatniego WZA Spółki) kształtowała się następująco:

Imię i Nazwisko (Nazwa podmiotu)	Liczba posiadanych akcji	Udział % w kapitale zakładowym	Liczba głosów wynikająca z posiadanych akcji	Udział % w ogólnej liczbie głosów na WZ
Andrzej Olszewski	6 290 312	26,88%	10 174 312	32,40%
Zyta Olszewska	5 508 000	23,54%	9 250 600	29,46%
Nationale-Nederlanden OFE	1 850 000	7,91%	1 850 000	5,89%
Aviva OFE Aviva BZ WBK	1 741 000	7,44%	1 741 000	5,55%
Pozostali poniżej 5%	8 010 688	34,23%	8 384 088	26,70%
Razem	23 400 000	100,00%	31 400 000	100,00%

5.1.4. Zestawienie stanu posiadania akcji Jednostki Dominującej poprzez osoby zarządzające i nadzorujące na dzień przekazania raportu rocznego

Imię i Nazwisko (Nazwa podmiotu)	Liczba posiadanych akcji
Andrzej Olszewski	6 290 312
Zyta Olszewska	5 508 000
Maciej Olszewski	273 000
Anna Olszewska	270 000

Od dnia przekazania poprzedniego raportu nie nastąpiła zmiana stanu posiadania akcji Spółki przez osoby nadzorujące.

Zarząd Spółki nie posiadał jej akcji na dzień przekazania raportu rocznego.

5.1.5. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe za 2015 rok zostało podpisane przez Zarząd Farmacol S.A. oraz zatwierdzone do publikacji w dniu 18 marca 2016 roku.

5.1.6. Kontynuacja działalności

Sprawozdanie finansowe Farmacol S.A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości. W dniu 2 marca Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Farmacol S.A. wyraziło zgodę na zbycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa Spółki na rzecz Farmacol Logistyka Sp. z o.o. Transakcja została opisana w punkcie 6.40 „Zdarzenia po dniu bilansowym” niniejszego sprawozdania finansowego. Niemniej jednak transakcja ta nie ma wpływu na kontynuację działalności Spółki. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności gospodarczej przez Spółkę przez okres przynajmniej 12 miesięcy od dnia sprawozdania finansowego.

5.1.7. Polityka zarządzania ryzykiem i zabezpieczanie

Opracowany przez Spółkę system zarządzania ryzykiem zakłada podejmowanie ryzyka w sposób kontrolowany w celu osiągnięcia wyznaczonych celów biznesowych, w tym założonych zysków, przy zachowaniu stabilnych stóp zwrotu z zaangażowanego kapitału. Spółka realizuje ten cel poprzez identyfikowanie, pomiar, monitorowanie oraz kontrolowanie poszczególnych rodzajów ryzyka występujących obecnie oraz mogących wystąpić w przyszłości w ramach działalności Spółki.

5.2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego**5.2.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego**

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami przyjętymi przez Unię Europejską (MSSF UE), obowiązującymi na dzień 31 grudnia 2015 roku. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komisję do Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC) oraz zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259) („Rozporządzenie”).

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe sporządzono w oparciu o zasadę kosztu historycznego.

Sprawozdanie zostało sporządzone w oparciu o zasadę memoriału, za wyjątkiem sprawozdania z przepływów pieniężnych.

5.2.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Farmacol S.A. Dane w sprawozdaniu finansowym zostały wykazane w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

5.2.3. Szacunki Zarządu

Sporządzone sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF wymaga dokonania szacunków i założeń, które wpływają na wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym. Jakkolwiek przyjęte założenia i szacunki opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu na temat bieżących działań i zdarzeń, rzeczywiste wyniki mogą się różnić od przewidywanych.

Szacunki Zarządu dotyczą przede wszystkim:

- ekonomicznych okresów użyteczności;
- założeń przyjętych do szacowania odpisów aktualizujących wartość aktywów;
- rezerw (rabaty do otrzymania, rezerwa na niewykorzystane urlopy, rezerwa na odprawy emerytalne, itp.);
- przewidywanej stawki podatkowej;
- wskaźników makro- i mikroekonomicznych przyjętych przez Spółkę na potrzeby szacowania wartości udziałów w spółkach zależnych (stopa wzrostu, efektywna stopa procentowa, inflacja).

5.2.4. Oświadczenie o zgodności

Zarząd Farmacol S.A. oświadcza, że roczne sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostało zgodnie z obowiązującymi Spółkę zasadami rachunkowości, odpowiada wszystkim wymaganiom MSSF przyjętym przez Unię Europejską, oraz że odzwierciedla w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Spółki oraz jej wynik finansowy, oraz że sprawozdanie Zarządu zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Farmacol S.A. (w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń).

5.2.4.1. Nowe standardy rachunkowości i interpretacje komisji do spraw interpretacji międzynarodowych standardów sprawozdawczości finansowej

Zastosowanie nowych interpretacji i zmian standardów w roku 2015 roku nie miało istotnego wpływu na sytuację finansową Spółki.

5.2.4.2. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Spółka nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane przez RMSR i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 Instrumenty finansowe mający zastosowanie do okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Standard ten wprowadza ulepszone i uproszczone podejście do klasyfikacji i wyceny aktywów i zobowiązań finansowych oraz wymogi dotyczące rachunkowości zabezpieczeń i rozpoznawania utraty wartości aktywów finansowych,
- MSSF 14 Odroczone salda z regulowanej działalności wydany w dniu 30 stycznia 2014 roku mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r. lub później. Zasady rachunkowości i ujawnień dla regulacyjnych pozycji odroczonej,

- MSSF 15 Przychody z umów z klientami – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Standard ten określa jednolity model rozliczania przychodów z umów z klientami. Zastąpi wytyczne dotyczące ujmowania przychodów zawarte w MSR 18 Przychody, MSR 11 Umowy o usługę budowlaną i w związanych z nimi Interpretacjach,
- MSSF 16 Leasing - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Standard znosi rozróżnienie na leasing operacyjny i leasing finansowy. Wszystkie umowy spełniające definicje leasingu będą ujmowane co do zasady jak obecny leasing finansowy,
- Zmiany do MSSF 10 oraz MSR 28, mające zastosowanie dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Zmiany dotyczą sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem i mają na celu usunięcie sprzeczności między wymogami MSR 28 a MSSF 10,
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 oraz do MSR 1 wydane w dniu 18 grudnia 2014 roku mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r. lub później. Doprecyzowanie zapisów dotyczących ujęcia jednostek inwestycyjnych w konsolidacji. Zmiany dotyczące wymaganych ujawnień w sprawozdaniach finansowych.
- Zmiany do MSSF 11 Wspólne porozumienia – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Zmiany dotyczą sposobu rozliczania nabycia udziałów we wspólnych operacjach stanowiących przedsięwzięcie zgodnie z definicją zawartą w MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć,
- Zmiany do MSR 16 i MSR 38, mające zastosowanie dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Zmiany zawierają wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych,
- Zmiany do MSR 16 i MSR 41 obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Zmiany wprowadzają definicję upraw roślinnych i wymagają rozliczania aktywów biologicznych, które ją spełniają, jako rzeczowych aktywów trwałych zgodnie z MSR 16. Plony uzyskane z upraw roślinnych będą nadal rozliczane zgodnie z MSR 41,
- Zmiany do MSR 7 – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później. Inicjatywa dotycząca zmian w zakresie ujawnień,
- Zmiany do MSR 12 – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później. Doprecyzowanie sposobu rozliczania aktywów z tytułu odroczonego podatku dotyczącego niezrealizowanych strat,
- Zmiany do MSR 19 – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 2 lutego 2015 roku lub później. Uproszczenie zasad rachunkowości dla składek na programy określonych świadczeń wnoszonych przez pracowników lub strony trzecie,
- Zmiany do MSR 27 wydane w dniu 12 sierpnia 2014 roku mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Zastosowania metody praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych.
- Doroczne poprawki do MSSF (cykl 2010-2012) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 2 lutego 2015 roku lub później. Zestaw poprawek dotyczących: MSSF 2 – kwestia warunków nabycia uprawnień; MSSF 3 – kwestia zapłaty warunkowej; MSSF 8 – kwestia prezentacji segmentów operacyjnych; MSSF 13 – należności i zobowiązania krótkoterminowe; MSR 16 / MSR 38 – nieproporcjonalna zmiana wartości brutto i umorzenia w modelu wartości przeszacowanej; MSR 24 – definicji kadry zarządzającej,
- Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014) obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie, obejmują szereg modyfikacji MSSF. Zestaw poprawek dotyczących: MSSF 5 – zmiany dotyczące metody sprzedaży; MSSF 7 – regulacje dotyczące umów usługowych oraz zastosowanie standardu w śródrocznych sprawozdaniach; MSR 19 – stopa dyskonta na rynku regionalnym; MSR 34 – dodatkowe wytyczne dotyczące ujawnień w sprawozdaniach śródrocznych.

W ocenie Zarządu Spółki wyżej wymienione standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Spółkę na dzień bilansowy.

5.2.5. Zmiana stosowanych zasad rachunkowości

Sporządzając niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe w stosunku do okresów poprzednich Spółka nie zmieniała stosowanych uprzednio zasad rachunkowości.

5.3. Opis głównych stosowanych zasad rachunkowości

5.3.1. Zasady rachunkowości przyjęte przy sporządzaniu sprawozdania finansowego

Jednostkowe sprawozdanie finansowe za rok 2015 sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez Unię Europejską i obowiązującymi na dzień sporządzenia sprawozdania. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komisję do Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC).

Sprawozdanie zostało sporządzone w oparciu o zasadę memoriału oraz o założenie, że jednostka będzie kontynuowała działalność w dającej się przewidzieć przyszłości.

Główne założenia przyjęte przez Spółkę przy sporządzaniu sprawozdań finansowych:

1. Rokiem obrotowym Spółki jest rok kalendarzowy.
2. W ramach roku obrotowego występują pośrednie okresy sprawozdawcze wynoszące:
Miesiąc – do uzgadniania zapisów ewidencji szczegółowej z zapisami na kontach syntetycznych,
Kwartał i półrocze – do dokonania wyceny aktywów i pasywów oraz ustalenia wyniku finansowego według przyjętych zasad rachunkowości.
3. Sprawozdanie z całkowitych dochodów sporządza się w układzie funkcjonalnym.
4. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządza się według metody pośredniej.
5. Waluta prezentacji – PLN.
6. Ewidencję i rozliczenie kosztów, zasady organizacji i przeprowadzania inwentaryzacji, zasady wyceny aktywów i pasywów, przyjęte procedury i zasady ochrony danych w systemach informatycznych przyjętych do stosowania w Spółce reguluje instrukcja „Polityka Rachunkowości”.
7. Aktywa obrotowe to ta część majątku Spółki, której okres użytkowania jest krótszy niż 1 rok.

5.3.2. Połączenia jednostek gospodarczych

Przejęcia jednostek (nabyte udziały i akcje) ujmuje się w cenie nabycia.

5.3.3. Inwestycje w jednostki zależne

Przez jednostki zależne rozumie się jednostki kontrolowane przez Farmacol S.A. Uznaje się, że kontrola występuje wówczas, gdy jednostka dominująca ma możliwość wpływania na politykę finansową i operacyjną podległej jednostki w celu osiągnięcia korzyści z jej działalności.

Udziały w jednostkach zależnych ujmuje się w księgach w cenie nabycia.

Na dzień bilansowy Spółka analizuje, czy nie ma konieczności dokonania odpisu z tytułu trwałej utraty wartości nabytych udziałów i akcji.

5.3.4. Ujęcie przychodów

Kwotę przychodów wynikających z transakcji określa się zazwyczaj w drodze umowy między Spółką a kupującym, bądź użytkownikiem składnika aktywów. Jej wysokość ustala się według wartości godziwej zapłaty, uwzględniając kwoty rabatów handlowych oraz rabatów hurtowych przyznanych przez Spółkę.

Przychody ujmuje się tylko wtedy, jeżeli uzyskanie przez Spółkę korzyści ekonomicznych, związanych z przeprowadzoną transakcją, jest prawdopodobne.

5.3.4.1. Sprzedaż towarów

Przychody ze sprzedaży towarów ujmowane są po spełnieniu wszystkich następujących warunków:

- przeniesienia ze Spółki na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów;
- możliwości dokonania wiarygodnej wyceny kwoty przychodów;
- wystąpienia prawdopodobieństwa, że jednostka otrzyma korzyści ekonomiczne związane z transakcją;
- możliwości wiarygodnej wyceny kosztów poniesionych lub przewidywanych w związku z transakcją.

5.3.4.2. Świadczenie usług

Przychody ze sprzedaży usług ujmuje się na podstawie stopnia zaawansowania realizacji transakcji na koniec okresu sprawozdawczego. Wynik transakcji można ocenić w wiarygodny sposób, jeżeli zostaną spełnione wszystkie następujące warunki:

- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób;
- istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu przeprowadzonej transakcji;
- stopień realizacji transakcji na koniec okresu sprawozdawczego może być określony w wiarygodny sposób;
- koszty poniesione w związku z transakcją oraz koszty zakończenia transakcji mogą być wycenione w wiarygodny sposób.

5.3.4.3. Przychody z tytułu odsetek i dywidend

Przychody z tytułu odsetek i dywidend ujmuje się w okresach, których dotyczą według wartości otrzymanej lub kwoty wymagającej zapłaty, o ile takie ujęcie nie różni się istotnie od skorygowanej ceny nabycia.

5.3.4.4. Dotacje

Dotacje ujmowane są w księgach w momencie ich otrzymania oraz zaistnienia wystarczającej pewności, że Spółka spełni wszystkie warunki związane z otrzymaniem dotacji.

Otrzymane dotacje Spółka ujmuje, w zależności od źródła pozyskania dotacji zgodnie z:

- metodą kapitałową – dotacja ujmowana jest poza wynikiem;
- metodą dochodową – dotacja ujmowana jest w wyniku finansowym Spółki w okresach, w których Spółka analogicznie ujmuje odpowiednie koszty, na pokrycie których otrzymano dotację.

Zgodnie z metodą dochodową dotacje do aktywów podlegających amortyzacji, a których odpisy amortyzacyjne ze względu na źródło pozyskania dotacji nie stanowią kosztów uzyskania przychodów, są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresach, w których ujmowane są koszty amortyzacji tych aktywów, w wysokości odpowiadającej tym kosztom. W/w dotacje ujmowane są w wyniku finansowym Spółki w sposób systematyczny przez cały okres użytkowania składnika aktywów.

Dotacje do aktywów wykazywane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej, a przy zastosowaniu metody dochodowej prezentowane są jako dochody przyszłych okresów.

5.3.5. Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż waluta funkcjonalna ujmują się po kursie kupna/sprzedaży walut stosowanym przez bank, z którego usług spółka korzysta, obowiązującym na dzień transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu średniego NBP obowiązującego na ten dzień. Ewentualne różnice między zastosowanym kursem NBP a kursem banku, z którego jednostka korzysta byłyby nieistotne.

Różnice kursowe ujmują się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym powstają.

5.3.6. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów, aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym zostały poniesione.

5.3.7. Koszty świadczeń pracowniczych

Świadczenia pracownicze obejmują krótkoterminowe świadczenia pracownicze (między innymi wynagrodzenia, płatne urlopy wypoczynkowe, wypłaty premii, świadczenia niepieniężne) oraz długoterminowe świadczenia pracownicze, które obejmują wypłaty odpraw emerytalnych.

Podczas szacowania rezerwy na odprawy emerytalne przyjęto następujące założenia:

- średnie wynagrodzenie: 2.801 PLN
- wskaźnik wzrostu wynagrodzeń: 3%
- stopa dyskontowa: 5,5%
- prawdopodobieństwo wypłaty: 100% od wieku 56 lat, 70% - 51 lat, 60% - 46 lat itd.

Oszacowania i osądy w Spółce poddaje się bieżącej weryfikacji. Wynikają one z dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywań co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne.

Wartość bieżąca przyszłych zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych zależy od szeregu czynników i jest określana metodami aktuarialnymi. Czynniki uwzględniane w naliczeniu wysokości odpraw to: staż pracy, struktura zatrudnienia, prawdopodobieństwo wypłaty odpraw emerytalnych. Założenia wykorzystywane przy ustalaniu kosztów (przychodów) netto z tytułu odpraw emerytalnych zawierają stopę dyskonta. Spółka określa odpowiednią stopę dyskonta na koniec każdego roku. Jest to stopa procentowa, jaką należy zastosować, aby ustalić wartość bieżącą szacowanych przyszłych wydatków pieniężnych, co do których przewiduje się, że będą wymagane do uregulowania odnośnych zobowiązań emerytalnych. Przy ustalaniu odpowiedniej stopy dyskonta Spółka uwzględnia stopy procentowe wysokiej jakości długoterminowych papierów wartościowych, o terminach zapadalności zbliżonych do terminów regulowania odnośnego zobowiązania emerytalnego.

W przypadku świadczeń z tytułu płatnych nieobecności, świadczenia pracownicze ujmowane są w zakresie kumulowanych płatnych nieobecności z chwilą wykonania pracy, która zwiększa uprawnienia do przyszłych płatnych nieobecności. W przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności świadczenia ujmują się z chwilą ich wystąpienia.

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie określonych świadczeń (odprawy emerytalne) ustalane są przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujmowane są jako koszt.

Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy ujmuje się jako zobowiązanie i koszt, gdy Spółka jest zdecydowana w możliwy do udowodnienia sposób:

- rozwiązać stosunek pracy z pracownikiem lub grupą pracowników przed osiągnięciem przez nich wieku emerytalnego, lub
- zapewnić świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie złożonej przez siebie propozycji zachęcającej ich do dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy.

Ze względu na niską kwotę rezerw pracowniczych na dzień 31 grudnia 2015 roku zmiana stopy procentowej nie wpłynęłaby istotnie na wynik finansowy Spółki.

5.3.8. Opodatkowanie

Korekta wyniku brutto wykazanego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz zmianę stanów podatków odroczonych.

5.3.8.1. Podatek bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

5.3.8.2. Podatek odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową w oparciu o przejściowe różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od dodatnich różnic przejściowych, które w przyszłości spowodują zwiększenie podstawy opodatkowania, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odrozonego jest rozpoznawany do wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe, jakie Spółka może wykorzystać.

Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Realność aktywów z tytułu podatku odrozonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy. W przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, Spółka odpowiednio koryguje jego wartość.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu przewidywanych na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie rozliczenia wyżej wymienionych różnic przejściowych. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej podatek dochodowy wykazywany jest po dokonaniu kompensaty w zakresie, w jakim wynika ze zobowiązania, jakie płatne jest do tego samego urzędu podatkowego.

5.3.8.3. Podatek bieżący i odroczony za bieżący okres obrachunkowy

Podatek bieżący i odroczony wykazuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z wyjątkiem przypadku, gdy dotyczy on pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym. W takich sytuacjach odpowiadająca tym operacjom część podatkowa odnoszona jest również na kapitał własny.

5.3.9. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe ujmują się w księgach wg cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Wycena na dzień bilansowy następuje wg ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o zakumulowane odpisy amortyzacyjne przy uwzględnieniu odpisów aktualizujących z tytułu utraty ich wartości.

Koszt wytworzenia uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z wytworzeniem danych aktywów, ich instalacją, koszty finansowania oraz koszty demontażu, renowacji i usunięcia innego składnika aktywów, które są konieczne do poniesienia z tytułu instalacji i użytkowania danych rzeczowych aktywów trwałych. System operacyjny komputera lub program komputerowy obsługujący urządzenie sterowane komputerowo, które nie może pracować bez konkretnego programu (systemu), są traktowane jako integralne części tego składnika rzeczowych aktywów trwałych.

Późniejsze nakłady poniesione w celu zwiększenia przydatności składnika aktywów, zamiany części lub jego bieżącej obsługi uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmują jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wtedy, gdy koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć.

Nabyte prawa wieczystego użytkowania gruntów są ujmowane w pozycji rzeczowych aktywów trwałych i są traktowane tak, jak grunty.

Ewidencja analityczna rzeczowych aktywów trwałych prowadzona jest w ujęciu ilościowo-wartościowym. Inwentaryzacja rzeczowych aktywów trwałych prowadzona jest zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości.

Spółka przeprowadziła inwentaryzację rzeczowych aktywów trwałych w 2012 roku.

5.3.9.1. Odpisy amortyzacyjne

Odpisy amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych dokonywane są metodą liniową wg stawek odzwierciedlających szacowane okresy ekonomicznej użyteczności poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych.

Farmacol S.A. zastosował jednolite dla grup rodzajowych stawki umorzeniowe dla aktywów trwałych. Stawki te w poszczególnych grupach wynoszą:

▪ budynki i modernizacje	2,5%;
▪ inwestycje w obcych śr. trwałych	2,5%;
▪ budowle	4,0%;
▪ kotły i maszyny energetyczne	6,0%;
▪ maszyny ogólnego zastosowania	25,0%
▪ maszyny specjalistyczne	7,0%;
▪ urządzenia techniczne	6,0%;
▪ środki transportu	20,0% (flota) 14,0% (pozostałe)
▪ inne składniki majątku trwałego	6,0%.

Amortyzacja majątku Spółki pozostaje bez zmian w stosunku do roku 2014.

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych dokonuje się na każdy dzień bilansowy i w razie potrzeby dokonuje ich korekty.

Szacunkowo określone okresy użytkowania i związane z tym stawki amortyzacyjne dla środków trwałych są okresowo weryfikowane. Ze względu na szybki postęp techniczny oraz rozwój nowych technologii, szczególnie dla urządzeń, szacunki

te mogą ulegać znaczącym zmianom. Zarząd Spółki zwiększy odpisy amortyzacyjne w razie skrócenia okresów użytkowania w stosunku do pierwotnych szacunków.

Grunty oraz nabyte prawa wieczystego użytkowania nie podlegają amortyzacji.

Według opinii Zarządu wartość odzyskiwalna składników rzeczowych aktywów trwałych objętych odpisem aktualizującym odpowiada ich wartości godziwej pomniejszonej o koszt zbycia.

5.3.9.2. Nieruchomości inwestycyjne

W odniesieniu do nieruchomości inwestycyjnych Spółka stosuje model ceny nabycia, w związku z tym nieruchomości inwestycyjne ujmuje się i wycenia zgodnie z MSR 16.

Spółka klasyfikuje jako nieruchomości inwestycyjne nieruchomości spełniające następujące warunki :

- grunty, budynki, budowle, które posiadane są w związku z długoterminowym wzrostem ich wartości (nieprzeznaczone do sprzedaży po krótkim okresie w ramach zwykłej działalności jednostki),
- grunty, budynki, budowle, co do których przyszłe użytkowanie jest aktualnie nieokreślone,
- grunty, na terenie których planowana jest budowa lokali użytkowych lub mieszkalnych, które w przyszłości mają zostać oddane w podnajem (oddane w leasing operacyjny),
- budynki, budowle wynajmowane (oddane w leasing operacyjny) lub niewykorzystywane obecnie przez jednostkę, a przeznaczone do wynajęcia (oddania w leasing operacyjny).

Nieruchomości inwestycyjne umarzane są zgodnie z MSR 16 (patrz powyżej).

5.3.10. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Spółki, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić, i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki.

Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Za wyjątkiem opisanym w punkcie 5.3.8 „Opodatkowanie” niniejszego sprawozdania finansowego, nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe wycenia się w wysokości poniesionych kosztów na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego pomniejszonych o zakumulowane odpisy amortyzacyjne. Aktywowane koszty odpisuje się metodą liniową przez szacowany okres użytkowania.

Wartości niematerialne i prawne podlegają amortyzacji w wysokości 25% w skali roku.

Jako składnik wartości niematerialnych i prawnych są identyfikowane między innymi: zakupione prawo wynikające z tytułu umownego lub prawnego, wytworzone we własnym zakresie programy komputerowe, licencja lub składnik objęty ochroną praw autorskich.

Wartości niematerialne zaklasyfikowane jako aktywa przeznaczone do sprzedaży nie są prezentowane w tej pozycji bilansowej i są ujmowane i wyceniane zgodnie z MSSF 5.

5.3.11. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży stanowią zakwalifikowane do tej kategorii aktywa lub ich grupy i ujmowane są w sprawozdaniu finansowym w kwocie niższej z dwóch kwot: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansową realizuje się przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie bieżącego użytkowania. Warunkiem zaliczenia aktywów do tej grupy jest podjęcie przez Spółkę decyzji (uchwała Zarządu) o sprzedaży aktywów, wysokie prawdopodobieństwo zbycia, a także dostępność tych aktywów do natychmiastowej sprzedaży. Do tej grupy mogą być zakwalifikowane: wartości niematerialne i prawne, rzeczowy majątek

trwały, wierzytelności, akcje i udziały spółek zależnych i stowarzyszonych, inny finansowy majątek spółki.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku Spółka nie posiadała aktywów przeznaczonych do sprzedaży.

5.3.12. Działalność zaniechana

Zyski i straty z działalności zaniechanej są rozpoznawane i ujawniane w sprawozdaniu finansowym wtedy, gdy zgodnie z planem zostanie podjęta decyzja o zbyciu odrębnej, ważnej dziedziny działalności Spółki i której aktywa, zobowiązania i wyniki finansowe mogą zostać wyraźnie wydzielone operacyjnie lub dla celów sprawozdawczości finansowej. Zysk lub strata netto z działalności zaniechanej oraz zysk lub strata z jej zbycia są wykazane odrębnie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Przepływy środków pieniężnych netto, które można przypisać do działalności zaniechanej są prezentowane odrębnie w sprawozdaniu z przepływów środków pieniężnych.

W sprawozdaniu Spółki za rok 2015 jak i za rok 2014 nie wystąpiła działalność zaniechana.

Ze względu na fakt, że ostateczna decyzja odnośnie wniesienia działalności hurtowej do Spółki zależnej w formie zorganizowanej części przedsiębiorstwa została podjęta po dniu bilansowym. W związku z tym:

- w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za rok zakończony 31 grudnia 2015 wyniki na tej działalności nie zostały zaklasyfikowane jako wyniki z działalności zaniechanej,
- aktywa netto przekazane w ramach aportu działalności hurtowej nie były zaklasyfikowane jako aktywa przeznaczone do sprzedaży.

5.3.13. Zapasy

Zapasy są aktywami przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej.

Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach zakupu. W ocenie Zarządu różnica między wyceną zastosowaną przez Spółkę a wyceną w cenie nabycia nie jest istotna. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego, która z nich jest niższa. Różnica obejmowana jest odpisem aktualizującym.

Towary z importu wycenione są wg cen zakupu przeliczonych wg średniego kursu NBP z dnia wystawienia faktury i powiększonych o cło i podatki graniczne i inne zobowiązania płacone w związku z nabyciem towarów. Koszty zakupu towarów obciążają bezpośrednio koszty działalności.

Rozchód towarów jest dokonywany zgodnie z zasadą pierwsze przyszło - pierwsze wyszło.

Na dzień bilansowy przy wycenie wartości towarów uwzględnia się zmniejszenie ich wartości handlowej - skutkuje to odpisami aktualizującymi ich wartość.

5.3.14. Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy spełnione są następujące warunki, na Spółce ciąży obecny obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych, gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne, oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwota tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. W przypadku wyceny rezerwy metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej

wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów.

Jeśli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.

Rezerwy tworzone na świadczenia pracownicze zostały opisane w osobnym punkcie.

5.3.15. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe Spółki klasyfikowane są do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- pożyczki i należności własne.

Klasyfikacja zależy od charakteru i przeznaczenia aktywów finansowych, a określa się ją w momencie początkowego ujęcia.

Postanowienia MSR 39 i 32 nie mają zastosowania do udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach, które ujmowane są zgodnie z MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdanie finansowe”, MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych” lub MSR 31 „Udziały we wspólnych przedsięwzięciach”. Wycenę inwestycji w jednostki zależne opisano w punkcie 5.3.16 „Inwestycje w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych” niniejszego sprawozdania finansowego.

5.3.15.1. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej grupy zalicza się aktywa finansowe przeznaczone do zbycia i wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy spełniające łącznie poniższe warunki:

- a. klasyfikuje się jako przeznaczony do obrotu, jeżeli:
 - został nabyty przede wszystkim w celu odsprzedaży w niedalekiej przyszłości; lub
 - stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Spółka zarządza łącznie, zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków;
- b. przy początkowym ujęciu został wyznaczony jako wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a zyski lub straty ujmuje się w pozostałej działalności finansowej spółki. Zysk lub strata netto ujęte w rachunku zysków lub strat uwzględniają dywidendy lub odsetki wygenerowane przez dany składnik aktywów finansowych.

Spółka na dzień 31 grudnia 2015 roku posiada obligacje zaklasyfikowane jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. W związku z tym, że obligacje nie są notowane na aktywnym rynku Spółka określa wartość godziwą obligacji w wartości nominalnej pomniejszonej o spłaty i skorygowanej o wartość odsetek. Oprocentowanie obligacji wynosi 11% w stosunku rocznym.

Pomimo tego, że data zapadalności obligacji minęła, do dnia podpisania sprawozdania nie nastąpił ich wykup. Zabezpieczeniem świadczeń pieniężnych wynikających z obligacji jest hipoteka łączna na nieruchomościach. Spółka utworzyła odpis aktualizujący na wartość niewykupionych obligacji w kwocie 8,8 mln PLN, który obciążył wynik finansowy roku 2014.

5.3.15.2. Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Spółka klasyfikuje jako inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem

których ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać je w posiadaniu do terminu wymagalności inne niż aktywa finansowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, dostępne do sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Spółka nie posiadała aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności.

5.3.15.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niebędące pożyczkami i należnościami, inwestycjami utrzymywanymi do upływu terminu wymagalności, aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Spółka nie posiadała aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

5.3.15.4. Pożyczki i należności własne

Pożyczki i należności własne są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi z ustalonymi bądź możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż inwestycje utrzymywane do upływu terminu wymagalności, aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży.

Jako pożyczki i należności klasyfikowane są należności handlowe, pozostałe należności (wynikające z operacji „nietypowych”), pożyczki udzielane klientom dokonującym zakupu towarów handlowych w powiązaniu z umowami handlowymi, inne pożyczki (o zmiennej stopie procentowej).

Pożyczki i należności zalicza się do aktywów obrotowych o ile ich termin wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego. Pożyczki i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy zalicza się do aktywów trwałych.

Pożyczki i należności są wyceniane w kwocie wymagającej zapłaty z uwzględnieniem odpisów aktualizujących ich wartość, o ile nie różni się to istotnie od wyceny w skorygowanej cenie nabycia.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku saldo udzielonych pożyczek przez Spółkę wyniosło 20.587 tys. PLN natomiast na 31 grudnia 2014 roku saldo udzielonych pożyczek wyniosło 1.301 tys. PLN. Pożyczki te zostały udzielone podmiotom zewnętrznym oraz podmiotom z Grupy Kapitałowej Farmacol, szczegóły opisane zostały w punkcie 6.19 „Pozostałe aktywa finansowe” oraz 6.25 „Inne aktywa finansowe (obrotowe)” niniejszego sprawozdania finansowego.

5.3.16. Inwestycje w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych

Udziały w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych nie zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży ujmowane są w cenie nabycia zgodnie z MSR 27 „Skonsolidowane jednostkowe sprawozdanie finansowe” pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów”. Utrata wartości aktywów jest dokonywana poprzez porównanie wartości bilansowej z niższą z dwóch wartości: wartością użytkową bądź wartością godziwą.

5.3.17. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, środki pieniężne w drodze, depozyty bankowe płatne na żądanie oraz krótkoterminowe inwestycje o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy i dużej płynności. Do środków pieniężnych nie zalicza się i nie wykazuje się środków pieniężnych należących do zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i Zakładowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Środki pieniężne na rachunkach bankowych w walutach obcych wyceniane są na dzień bilansowy po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień. Ewentualne różnice między zastosowanym kursem NBP a kursem banku, z którego jednostka korzysta byłyby nieistotne.

5.3.18. Pozostałe aktywa i pasywa

Do pozostałych aktywów zalicza się wydatki lub zużycie składników majątkowych dotyczące późniejszych okresów niż ten, w którym je poniesiono. Koszty te w konsekwencji zwiększają koszty późniejszych okresów. Są one odroczone do rozliczenia w czasie pod warunkiem, że spełniają definicję aktywów.

Pozostałe pasywa są to zobowiązania przypadające do zapłaty za towary lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą oraz zobowiązania przyszłe wynikające z bieżącej działalności Spółki oszacowane zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości. Szacunki są wykonane w taki sposób, aby wiarygodnie odzwierciedlały przyszłe skutki finansowe.

Pozostałe pasywa zawierają również kwoty przyszłe należne pracownikom.

5.3.19. Utrata wartości aktywów

Inwestycje w jednostki zależne są analizowane pod kątem konieczności objęcia ich odpisem z tytułu trwałej utraty wartości na każdy dzień bilansowy zgodnie z MSR 36, poprzez szacowanie ich wartości odzyskiwalnej.

Aktywa wyceniane zgodnie z MSR 16 (rzeczowe aktywa trwałe oraz nieruchomości inwestycyjne) analizuje się pod kątem utraty wartości, ilekroć jakieś zdarzenia lub okoliczności wskazują na możliwość niezrealizowania ich wartości bilansowej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się w wysokości kwoty, o jaką wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna to wyższa z dwóch kwot: wartość godziwa pomniejszona o koszty doprowadzenia do sprzedaży lub wartość użytkowa. Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości aktywa grupuje się na najniższym poziomie, w odniesieniu do którego występują dające się zidentyfikować odrębnie przepływy pieniężne (ośrodki wypracowujące środki pieniężne) i dokonuje oszacowania.

Spółka na bieżąco ocenia istnienie przesłanek świadczących o możliwości utraty wartości któregoś ze składników aktywów zarówno z zewnętrznym jak i z wewnętrznym źródłem informacji.

Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako aktywa przeznaczone do sprzedaży ujmuje się i wycenia zgodnie z MSSF 5.

Wartość należności z tytułu dostaw i usług oraz udzielonych pożyczek aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty. Odpisy aktualizujące dokonuje się w odniesieniu do:

- Należności oraz udzielnych pożyczek od dłużników postawionych w stan likwidacji lub stan upadłości,
- należności oraz udzielonych pożyczek kwestionowanych przez dłużnika i skierowane na drogę sądową w wysokości należności głównej w momencie przekazania pozwu do sądu,
- należności oraz udzielonych pożyczek przeterminowanych skierowanych na drogę sądową w wysokości należności głównej w momencie przekazania pozwu do sądu,
- należności przeterminowanych dotyczących powyżej 360 dni w kwocie należności głównej.

Wyżej wymienione zasady są zasadami bezwzględnie obowiązującymi, od których nie ma wyjątków np. z tytułu zabezpieczenia hipoteką części należności będących przedmiotem postępowania sądowego.

Odpis aktualizujący zapisuje się na konto:

- kosztów finansowych – w przypadku odsetek lub pożyczek,
- kosztów operacyjnych – w pozostałych przypadkach.

Spółka standardowo stosuje termin płatności od 30 do 60 dni. Terminy dłuższe niż 60 dni nie są stosowane. W zależności od wartości przyznanych limitów kredytowych Spółka domaga się przedstawiania odpowiednich zabezpieczeń przez klientów.

W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług oraz udzielonej pożyczki, odpisuje się ją w ciężar konta odpisu aktualizującego. Natomiast jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się odpowiedniego uznania konta przychodów operacyjnych. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Spółka dokonuje odpisów aktualizujących wartość zapasów na te pozycje, których okres magazynowania przekracza 180 dni, a termin przydatności jest krótszy niż 90 dni. Odpisy z tytułu aktualizacji wartości zapasów ujmowane są w pozostałych kosztach operacyjnych.

5.3.20. Kapitały

Kapitał własny obejmuje kapitały tworzone przez Spółkę zgodnie z obowiązującym prawem, tj. właściwymi ustawami oraz Statutem Spółki.

Kapitał zakładowy wynika z objęcia akcji Spółki przez jej akcjonariuszy i jest wykazany według wartości nominalnej, w wysokości stanowiącej iloczyn wyemitowanych i objętych oraz należycie opłaconych akcji i wartości nominalnej jednej akcji zgodnej ze Statutem Spółki oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Kapitały grupuje się w następujących kategoriach:

- kapitał akcyjny,
- kapitał zapasowy,
- kapitały rezerwowe powstały zgodnie z uchwałami WZA,
- zysk/strata z lat ubiegłych,
- wynik finansowy okresu bieżącego.

Koszty emisji akcji poniesione przy podwyższeniu kapitału zakładowego zmniejszają kapitał własny do wysokości nadwyżki wartości emisji nad wartością nominalną akcji, a pozostałą część zalicza się do kosztów finansowych.

5.3.20.1. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy w Spółce tworzony jest z odpisów z zysków, z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, z nadwyżki ceny uzyskanej nad kosztami emisji. Do kapitału zapasowego Spółka dokonuje przekwalifikowania kapitału rezerwowego utworzonego na nabycie akcji własnych w związku z dokonaniem nabyciem. Zgodnie z przepisami KSH spółki są zobowiązane do tworzenia kapitału zapasowego na pokrycie do którego przelewa się co najmniej 8% zysku dopóki kapitał ten nie osiągnie wartości 1/3 kapitału zakładowego. O użyciu kapitału zapasowego decyduje Walne Zgromadzenie. Jednakże część kapitału zapasowego w wysokości 1/3 kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wskazanej w sprawozdaniu finansowym Spółki.

5.3.20.2. Kapitał rezerwowy

Kapitał rezerwowy jest tworzony zgodnie ze statutem Spółki. O użyciu kapitału rezerwowego decyduje Walne Zgromadzenie. Spółka do kapitałów rezerwowych zalicza m.in. kapitał utworzony na nabycie akcji własnych. W momencie nabycia akcji własnych Spółka dokonuje przekwalifikowania odpowiadającej części kapitału rezerwowego utworzonego uprzednio na ten cel na kapitał zapasowy. W kapitale rezerwowym Spółka ujmuje kapitał uzyskany z emisji akcji po pomniejszeniu o koszty emisji.

5.3.20.3. Nabyte akcje własne

Spółka na podstawie uchwał dokonuje skupu akcji własnych w celu ich umorzenia lub w celach inwestycyjnych. Nabyte akcje własne ujmowane są według ceny nabycia jako wielkość ujemna w ramach kapitału własnego.

5.3.21. Zysk netto na akcję

W Spółce nie występują akcje uprzywilejowane w zakresie dywidendy, w związku z czym zysk netto na akcję obliczany jest w sposób przedstawiony poniżej.

Podstawowy zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres (rok obrotowy) przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Rozwodniony zysk netto na akcję jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres (rok obrotowy) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji występujących w danym okresie sprawozdawczym powiększoną o średnią ważoną liczbę akcji zwykłych, które byłyby wyemitowane przy zamianie rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe.

5.3.22. Zobowiązania

Na podstawie założeń koncepcyjnych MSSF zobowiązanie ujmuje się w bilansie, jeżeli prawdopodobne jest, że dojdzie do wypływu zasobów zawierających korzyści ekonomiczne na skutek uregulowania przez jednostkę obecnego obowiązku, zaś kwotę konieczną do wywiązania się z obowiązku można wiarygodnie określić. Równocześnie ujmuje się także odnośne aktywa lub koszty.

Zobowiązania są klasyfikowane jako krótkoterminowe i długoterminowe.

5.3.22.1. Kredyty i otrzymane pożyczki

Kredyty i pożyczki ujmuje się w wartości nominalnej kredytu lub pożyczki. Na dzień bilansowy zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek ujmuje się w kwocie wymagającej zapłaty (o ile nie różni się istotnie od wyceny w skorygowanej cenie nabycia). Spółka przeprowadza analizy mające na celu określenie wartości tej różnicy na każdy dzień bilansowy.

5.3.22.2. Zobowiązania finansowe

Zobowiązanie finansowe to każde zobowiązanie, które jest:

- obowiązkiem umownym do przekazania innej jednostce środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych lub do zamiany aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z inną jednostką na potencjalnie niekorzystnych warunkach;
- kontraktem, który zostanie lub może zostać rozliczony we własnych instrumentach kapitałowych jednostki o ile spełnione zostaną warunki określone w MSR 39.

Na potrzeby wyceny Spółka kwalifikuje zobowiązania finansowe do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy lub pozostałych zobowiązań finansowych. Kwalifikacja dokonywana jest w momencie początkowego ujęcia zobowiązania.

5.3.22.3. Umowy leasingu

Zgodnie z MSR 17 Spółka klasyfikuje jako leasing, umowy na mocy których w zamian za opłatę lub serie opłat leasingodawca przekazuje Spółce prawo do użytkowania danego składnika aktywów przez uzgodniony okres.

Na dzień rozpoczęcia leasingu, Spółka dokonuje analizy charakteru umowy i klasyfikuje leasing albo jako leasing operacyjny albo jako leasing finansowy.

Dotychczas zawarte przez Spółkę umowy leasingu zostały zaklasyfikowane jako leasing finansowy, ponieważ na bazie zawartej umowy leasingodawca przeniósł na Spółkę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z tytułu posiadania aktywów objętych umową.

Na dzień rozpoczęcia okresu leasingu Spółka ujmuje leasing finansowy w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa i zobowiązania w kwotach równych wartości godziwej przedmiotu leasingu ustalonej na dzień jego rozpoczęcia. Wszelkie początkowe koszty bezpośrednie, poniesione przez Spółkę w związku z zawarciem umowy, zwiększają kwotę wykazywaną jako składnik aktywów.

Opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie nierozliczonego salda zobowiązań.

Leasing finansowy powoduje naliczanie amortyzacji aktywów podlegających amortyzacji, a także kosztów finansowych w każdym z okresów obrotowych. Zasady amortyzacji aktywów Spółki podlegających amortyzacji i będących przedmiotem leasingu są spójne z zasadami stosowanymi przy amortyzacji własnych aktywów jednostki podlegających amortyzacji, zaś wykazywaną amortyzację obliczana jest zgodnie z MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe.

W celu określania, czy nastąpiła utrata wartości przedmiotu leasingu, Spółka stosuje MSR 36 Utrata wartości aktywów.

5.3.23. Transakcje w walutach obcych

Transakcje sprzedaży i zakupu w walucie obcej są przeliczane na walutę polską zgodnie ze średnim kursem NBP dla danej waluty obowiązującym na dzień zawarcia transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Rozchody waluty na rachunkach środków pieniężnych ujmuje się zgodnie z zasadą FIFO.

Różnice kursowe z tytułu wyceny niepieniężnych aktywów i zobowiązań finansowych wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu wyceny niepieniężnych aktywów i zobowiązań finansowych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu wyceny takich niepieniężnych aktywów finansowych jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, uwzględnia się w kapitale z wyceny instrumentów dostępnych do sprzedaży.

5.3.24. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Aktywa warunkowe powstają wtedy, gdy wpływ korzyści ekonomicznych jest prawdopodobny, lecz nie jest praktycznie pewny, a jego zaistnienie zależy od zdarzeń niepodlegających kontroli spółki.

Zobowiązania warunkowe powstają, gdy:

- występuje możliwy obowiązek, który ma zostać potwierdzony przez przyszłe zdarzenia pozostające poza kontrolą Spółki;
- obecnie istniejący obowiązek może lecz prawdopodobnie nie będzie powodować konieczności wydatkowania środków;
- kwoty obecnego zobowiązania nie można wystarczająco wiarygodnie oszacować.

Zobowiązania warunkowe ujawnia się w informacji dodatkowej. Jeżeli prawdopodobieństwo wypływu środków jest znikome – zobowiązanie warunkowe nie jest ujawniane.

5.4. Czynniki ryzyka finansowego

Działalność prowadzona przez Farmacol S.A. dotycząca hurtowego obrotu produktami leczniczymi narażona jest na następujące zagrożenia finansowe:

- ryzyko rynkowe; obejmuje trzy rodzaje ryzyka: ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej oraz inne ryzyko cenowe;
- ryzyko kredytowe; przyjęto, że jest to ryzyko związane z instrumentem finansowym (aktywami finansowymi), kiedy jedna ze stron nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań w stosunku do drugiej;
- ryzyko utraty płynności; przyjęto, że dotyczy trudności spółki w wywiązywaniu się z zobowiązań związanych ze zobowiązaniami finansowymi.

Spółka stara się minimalizować potencjalne niekorzystne wpływy tych ryzyk na wyniki finansowe Spółki.

Ryzykiem zarządza bezpośrednio zarząd Spółki analizując na bieżąco skalę tego ryzyka i podejmując w tym zakresie stosowne decyzje. W przypadku wystąpienia takiej konieczności opracowywane i wdrażane są procedury postępowania.

Bieżące zarządzanie ryzykiem prowadzone jest w pionie finansowym Spółki.

5.4.1. Ryzyko rynkowe

- Ryzyko zmiany kursu walut:

Spółka prowadzi działalność polegającą na nabyciu towarów m.in. z krajów Unii Europejskiej oraz na imporcie, co naraża ją na ryzyko zmiany kursu walut, ok. 0,4% zakupów towarów handlowych rozliczanych jest w walutach. Ryzyko zmiany kursu walut wynika z dokonywanych transakcji zakupu towarów handlowych, za które płatność następuje w terminie późniejszym niż zakup. Średnio płatność za towary, w przypadku których zapłata następuje w walutach obcych, dokonywana jest po ok. 60 dniach od daty zakupu.

Spółka nie stosuje transakcji zabezpieczających.

- Wrażliwość na zmianę kursu PLN:

Przy obecnych poziomach płatności dokonywanych w walutach zmiana kursu EUR średnio o 0,10 PLN w stosunku do kursu z dnia zakupu powoduje w skali roku powstanie różnicy kursowej w kwocie ok. +/- 0,3 mln PLN. Kierunek zmian, jak i możliwa zmiana kursu PLN są trudne do przewidzenia i oszacowania. Spółka w trakcie tworzenia budżetu czyni założenia w tym zakresie bazując na prognozach publikowanych przez NBP, a także zwracając uwagę na kurs EUR przyjęty w ustawie budżetowej. Są to jednakże założenia obciążone dużym ryzykiem popełnienia błędu.

- Ryzyko odsetkowe:

Ryzyko odsetkowe związane jest tylko z kredytami bankowymi i pożyczkami zaciągniętymi w spółkach zależnych. Analiza wrażliwości prezentuje wpływ potencjalnej możliwej zmiany stopy procentowej na wynik finansowy Spółki. Wyniki analizy przedstawiono jako efekt brutto tj. przed podatkiem.

Specyfikacja	Wartość pozycji w tys. PLN	wpływ na wynik	wpływ na wynik	wpływ na wynik	wpływ na wynik
		+1 p.p.	-1 p.p.	+0,5 p.p.	-0,5 p.p.
Aktywa					
Pozostałe aktywa finansowe długoterminowe	14 401	144	-144	72	-72
Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe	13 712	137	-137	69	-69
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	61 881	619	-619	309	-309
Pasywa					
Długoterminowe zobowiązania z tyt. Leasingu	66 536	-665	665	-333	333
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	76 327	-763	763	-382	382
Pozostałe zobowiązania finansowe	126 019	-1 260	1 260	-630	630
Krótkoterminowe zobowiązania z tyt. leasingu	8 339	-83	83	-42	42
Łączny efekt brutto		-1 871	1 871	-937	937

▪ Ryzyko cenowe:

Spółka w przypadku nabywania kapitałowych papierów wartościowych klasyfikowanych w bilansie jako „dostępne do sprzedaży” (np. obligacje) narażona jest na ryzyko cenowe.

5.4.2. Ryzyko kredytowe

Głównymi aktywami finansowymi narażonymi na ryzyko kredytowe są: należności handlowe, pożyczki, pozostałe należności (np. za świadczenie usług marketingowych) oraz obligacje. Kwoty w/w pozycji aktywów prezentowane są w sprawozdaniach finansowych w wartościach netto tj. po pomniejszeniu o odpisy aktualizujące. Maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym stanowi wartość bilansowa aktywów finansowych nieuwzględniająca wartości zabezpieczeń.

Kredyt kupiecki udzielany jest kontrahentom zgodnie z zasadami określonymi w procedurze obowiązującej w tym zakresie w Farmacol S.A. Odstępstwa od procedury wymagają zgody Zarządu.

Kontrahenci dokonujący zakupów na odroczony termin zapłaty mają ustalony limit handlowy określający ich górną granicę zobowiązań wobec Farmacol S.A. Poziom zadłużenia i wykorzystanie kredytu kupieckiego są stale monitorowane. W przypadku przekroczenia ustalonego terminu zapłaty sprzedaż do kontrahenta jest blokowana.

Ryzyko kredytu kupieckiego jest ograniczane również poprzez pobieranie od klientów zabezpieczeń, których rodzaj i wartość zależy od przyznawanych limitów kredytowych i długości ustalonego terminu zapłaty.

Ryzyko kredytowe rozproszone jest na ok. 7 tys. kontrahentów. Zarząd określa w procedurach zasady kontrolowania poziomu należności i terminowości spłat, określa też możliwe do przyznania limity kredytu kupieckiego (zależne od jakości przedstawionych zabezpieczeń).

Koncentracja ryzyka kredytowego oceniana jest jako niewielka w związku z rozłożeniem ryzyka na bardzo dużą grupę klientów. Znaczna część należności jest zabezpieczona – hipoteka, przewłaszczenia zapasów, poręczenia osób trzecich, cesje należności z NFZ.

Pożyczki dla klientów udzielane są również w oparciu o ustalone procedury. Ich udzielanie związane jest z zawarciem umów handlowych (o dostawę towarów) Pożyczki udzielane są maksymalnie na okres 3 lat. Ich oprocentowanie jest zmienne

i oparte o WIBOR 1M powiększonej o marżę. Warunkiem zmiany oprocentowania pożyczek jest wzrost lub spadek stawki WIBOR 1M o 1pp.

Spłata udzielonych pożyczek jest zabezpieczona na majątku lub poprzez udzielone poręczenia.

Całość ryzyka kredytowego dotyczy pozycji rozliczanych w PLN. Ryzyko rozłożone jest na obszarze całego kraju. Mniej więcej 80% należności dotyczy segmentu aptek obcych, reszta – hurtowni powiązanych i obcych oraz szpitali.

Maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym na dzień bilansowy to potencjalnie utrata wszystkich należności handlowych od podmiotów niepowiązanych, czyli kwoty 698 mln PLN. Ryzyko utraty płynności związane jest z wystąpieniem braku możliwości regulowania przez Spółkę zobowiązań, które stają się wymagalne.

5.4.3. Ryzyko utraty płynności

Spółka zakłada utrzymywanie odpowiedniego poziomu środków płynnych oraz dostępności finansowania. Służby finansowe Spółki zachowują odpowiednią elastyczność finansowania w ramach dostępnych środków finansowych i przyznanym linii kredytowych.

Spółka utrzymuje zasoby środków pieniężnych wystarczające do regulowania wymagalnych zobowiązań oraz posiada dodatkowe możliwości finansowania dzięki przyznanym limitom kredytowym.

W ramach procesów ograniczających ryzyko utraty płynności Spółka:

- prognozuje przepływy pieniężne,
- kontroluje dopasowanie przyszłych przepływów pieniężnych do wartości posiadanych linii kredytowych,
- dopasowuje wartość aktywów płynnych w spółkach grupy kapitałowej do potrzeb poszczególnych spółek; w razie potrzeby następują przepływy środków (umowy pożyczki).

Wartość posiadanych kapitałów własnych, dostępne linie kredytowe i możliwość powiększenia kredytów obrotowych lub zawarcia umów dotyczących finansowania inwestycyjnego (długoterminowego) pozwalają ocenić, iż ryzyko to na dzień dzisiejszy jest bardzo mało istotne.

W Spółce ryzyko zmiany stóp procentowych związane jest z kredytem obrotowym. Kredyty i pożyczki o zmiennym oprocentowaniu narażają Spółkę na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych w wyniku zmiany stóp procentowych.

5.4.4. Zarządzanie kapitałem

Celem Spółki w zarządzaniu ryzykiem kapitałowym jest ochrona zdolności Spółki do kontynuowania działalności, aby możliwe było zapewnienie zwrotu z inwestycji akcjonariuszom oraz korzyści dla innych zainteresowanych stron, a także utrzymanie optymalnej struktury kapitału w celu obniżenia jego kosztu. By utrzymać lub skorygować strukturę kapitału, Spółka może zmieniać kwotę dywidendy do wypłacenia akcjonariuszom, emitować nowe akcje, zwiększać zadłużenie lub sprzedawać aktywa w celu obniżenia zadłużenia.

Spółka zarządzając kapitałem zwraca uwagę na:

- wskaźniki rotacji zobowiązań handlowych,
- zadłużenie kredytowe obrotowe – wartość dostępnych linii kredytowych powinna zapewnić terminowość regulowania zobowiązań handlowych Spółki (analizuje się tutaj również wskaźnik rotacji zapasów i należności a także plany inwestycyjne Spółki)
- stan aktywów obrotowych i zadłużenia w spółkach grupy kapitałowej – Spółka optymalizuje te parametry w skali grupy.

W 2015 roku wszystkie zewnętrzne wymogi związane z zarządzaniem kapitałem były przestrzegane.

5.4.5. Pozostałe ryzyka rynkowe

5.4.4.1. Ryzyko spadku tempa wzrostu gospodarczego w Polsce

Przychody Spółki są realizowane w całości na rynku krajowym, dlatego też działalność Spółki jest w dużej mierze uzależniona od sytuacji makroekonomicznej Polski. Spadek tempa wzrostu gospodarczego jak również spadek płac realnych może być przyczyną zmniejszenia poziomu popytu na towary sprzedawane przez Spółkę.

5.4.4.2. Ryzyka związane ze zmianami regulacji prawnych

Zagrożeniem dla działalności Spółki są zmieniające się przepisy prawa lub różne jego interpretacje. Ewentualne zmiany przepisów prawa, a w szczególności przepisów podatkowych, przepisów prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, mogą zmierzać w kierunku powodującym wystąpienie negatywnych skutków dla działalności prowadzonej przez Spółkę. Aby temu zapobiec w Spółce prowadzona jest świadoma polityka „bezpieczeństwa podatkowego” Spółki. Jednym z przejawów prowadzonej polityki są działania zmierzające do uzyskania interpretacji podatkowych w obszarach objętych znaczącym ryzykiem podatkowym.

Czynnikiem ryzyka wynikającym z regulacji organów administracji państwowej były zmiany na listach leków refundowanych. Dodatkowym czynnikiem potęgującym ryzyko związane z regulacjami prawnymi było wejście w życie z dniem 1 stycznia 2012 roku tzw. Ustawy Refundacyjnej, w której została ustalona stała marża hurtowni na wszystkie leki refundowane. Ustawa wpłynęła na zmniejszenie rentowności aptek, których sprzedaż w dużej mierze dotyczy leków refundowanych oraz na zwiększenie marży na działalności hurtowej.

Czynnikiem ryzyka dla działalności Spółki są też zmiany w zakresie przepisów Prawa farmaceutycznego oraz Rozporządzeń Ministra Zdrowia, w tym w szczególności Rozporządzenie w sprawie wymagań Dobrej Praktyki Dystrybucyjnej, a także ich interpretacja przez organy nadzoru farmaceutycznego. Spółka na bieżąco dostosowuje swoją działalność do pojawiających się wymogów prawnych.

5.4.4.3. Ryzyko ekonomiczne

Czynniki zewnętrzne, które wpływają na wyniki Spółki są charakterystyczne dla sektora handlu. Wiąże się to z silnym powiązaniem popytu ze strony klientów z sytuacją gospodarczą. Pogorszenie sytuacji makroekonomicznej, a tym samym spadek dochodów ludności, negatywnie wpływają na sytuację finansową sektora handlu.

Istotną grupą klientów dokonującą zakupów w aptekach są emeryci i renciści. Na popyt tej grupy klientów wpływają indeksacje emerytur i rent.

5.4.4.4. Ryzyko związane z wysoką konkurencyjnością branży, w której działa Spółka

Jest to istotny czynnik ryzyka w działalności Spółki. Rynek dystrybucji leków jest rynkiem wysoko konkurencyjnym, z trzema podmiotami o dominującej pozycji (wśród tych podmiotów jest również Farmacol S.A.) i z wieloma podmiotami o mniejszym znaczeniu, ale aktywnie działającymi na rynku, często silnymi na rynkach lokalnych.

5.4.4.5. Ryzyko związane z sezonowością sprzedaży

Handel hurtowy i detaliczny artykułami farmaceutycznymi odczuwa nasilenie sprzedaży leków w okresie I i IV kwartału – jest to związane z większą zachorowalnością w tym okresie.

5.4.4.6. Ryzyko związane z utrzymaniem i przyciągnięciem najlepszych osób zarządzających oraz wysoko wykwalifikowanych pracowników

Dalszy dynamiczny rozwój Spółki uzależniony jest od efektywności i jakości pracy Zarządu Spółki i kluczowych dla rozwoju osób, które podejmują najważniejsze decyzje dotyczące ich bieżącej działalności oraz planowanych projektów inwestycyjnych. Zatrudnienie nowych wysokiej klasy specjalistów wiąże się z wydłużonymi terminami rekrutacji, poniesieniem dodatkowych kosztów na rzecz firm pośredniczących oraz obniżoną wydajnością pracy w pierwszych miesiącach po zatrudnieniu.

5.4.4.7. Ryzyko związane z utratą zezwoleń lub koncesji

Spółka prowadzi działalność, dla której przepisy prawa wymagają dla jej prowadzenia uzyskania zezwoleń lub koncesji. Spółka posiada wszystkie wymagane przepisami prawa oraz swoją działalnością zezwolenia.

5.4.4.8. Wpływ w/w ryzyk na przyszłe wyniki Spółki

Spółka nie jest w stanie z dużym prawdopodobieństwem założyć, jakie będą decyzje organów władzy i administracji państwowej wpływające na funkcjonowanie rynku farmaceutycznego. Spekulacje na temat różnych projektów ustaw pojawiają się od wielu lat, potem ich wprowadzanie przesuwane jest w czasie. Dlatego Spółka koncentruje się na faktach (wprowadzonych ustawach).

Odnosnie wzrostu PKB i wpływu wzrostu gospodarczego na dochody rozporządzalne klientów aptek – Spółka czyni ostrożne założenia. Rynek farmaceutyczny nie jest rynkiem reagującym mocno na sytuację gospodarczą. Dlatego Farmacol S.A. nie jest spółką cykliczną, rozwijającą się intensywnie w sytuacji dużego wzrostu gospodarczego i „kurczącą” się w sytuacji spadku PKB.

W budżetach na kolejne lata Spółka z reguły zakłada kilkuprocentowy wzrost rynku. Zawsze też zakładany jest wzrost udziałów rynkowych Farmacolu S.A.

6. INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE

6.1. Przychody

Działalność Spółki w 2015 roku była kontynuowana we wszystkich obszarach, w jakich była prowadzona w roku 2014.

Przychody netto ze sprzedaży towarów i usług	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015	Za okres 01.01.2014- 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	5 575 920	5 534 350
- w tym od jednostek powiązanych	310 982	1 310 268
Przychody ze sprzedaży usług	183 537	171 732
- w tym od jednostek powiązanych	12 204	11 730
Razem	5 759 457	5 706 082

Spółka w 2015 roku, jak również w porównywalnym okresie 2014 roku nie posiadała odbiorców, którzy dokonywaliby zakupów o wartości przekraczającej 10% przychodów Spółki. Wiodący odbiorcy Spółki to podmioty powiązane.

6.2. Segmenty operacyjne

Spółka stosuje MSSF 8 „Segmenty operacyjne”. Zgodnie z wymogami MSSF 8, Spółka identyfikuje segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów działalności Spółki, które są regularnie weryfikowane przez osoby decydujące o przydzielaniu zasobów do danego segmentu i oceniające jego wyniki finansowe.

Podstawowy podział stosowany przez Spółkę identyfikujący obszary generujące przychody i dochód obejmuje:

- działalność handlową obejmującą hurtową sprzedaż produktów farmaceutycznych kierowaną do aptek zewnętrznych, szpitali, hurtowni (w tym: hurtowni powiązanych) oraz do aptek powiązanych,
- działalność hotelarsko-gastronomiczną prowadzoną w hotelu Belweder w Ustroniu.

Hotel Belweder jest wydzieloną jednostką organizacyjną wewnątrz Farmacol S.A. z wykazywanymi odrębnie przychodami i kosztami oraz wynikiem liczoną do poziomu wyniku operacyjnego.

Przychody ze sprzedaży usług (np. usługi marketingowe, usługi dystrybucyjne) związane są ściśle z podstawowym obszarem działalności i z tego względu nie są identyfikowane przez Spółkę jako wydzielony segment działalności. Inne rodzaje usług (np. usługi najmu) nie mają istotnego znaczenia w sumie przychodów uzyskiwanych przez Spółkę. Nie wpływają też istotnie na dochody.

Dla celów operacyjnych Spółka – w ramach sprzedaży towarów – wydziela dwa segmenty: sprzedaż hurtowa oraz działalność hotelowo-gastronomiczna.

Segmenty 2015 rok	Sprzedaż hurtowa	Działalność hotelowo - gastronomiczna	RAZEM
Przychody ze sprzedaży	5 751 695	7 762	5 759 457
Wynik na działalności operacyjnej	22 263	1 095	23 358
Przychody finansowe	9 998	5	10 003
Koszty finansowe	7 455	0	7 455
Podatek dochodowy	5 032	209	5 241
Wynik netto	19 774	891	20 665
Aktywa segmentu	195 696	17 459	213 155
Nakłady inwestycyjne	6 263	323	6 586
Amortyzacja	10 582	841	11 423

Segmenty 2014 rok	Sprzedaż hurtowa	Działalność hotelowo - gastronomiczna	RAZEM
Przychody ze sprzedaży	5 700 279	5 803	5 706 082
Wynik na działalności operacyjnej	62 349	152	62 501
Przychody finansowe	17 250	3	17 253
Koszty finansowe	18 069	0	18 069
Podatek dochodowy	5 979	29	6 008
Wynik netto	55 551	126	55 677
Aktywa segmentu	203 705	17 987	221 692
Nakłady inwestycyjne	4 389	24	4 413
Amortyzacja	11 531	839	12 370

Wzrost sprzedaży w 2015 jak i 2014 roku jest efektem przejęcia procesów obsługi sprzedaży do kontrahentów hurtowych przez Farmacol S.A. od podmiotów Grupy Kapitałowej Farmacol oraz sukcesywnym zwiększeniem udziałów w rynku farmaceutycznym.

Marża brutto na sprzedaży za rok 2015 wynosi 5% i kształtuje się na podobnym poziomie jak za rok 2014 tj. 4%. Spadek wyniku na działalności operacyjnej wynika głównie ze wzrostu kosztów sprzedaży, które zostały opisane w punkcie 6.3 „Koszty działalności operacyjnej” niniejszego sprawozdania finansowego.

Przychody z segmentu hotelowo – gastronomicznego wzrosły w roku 2015 w porównaniu z rokiem 2014 i wynosiły odpowiednio 7.762 tys. zł oraz 5.803 tys. zł. Wzrost przychodów wynika głównie z działań reorganizacyjnych podjętych w roku 2014, między innymi zmiany osób zarządzających oraz uatrakcyjnieniu oferty hotelu.

Wartość strat z tytułu utraty wartości aktywów oraz zysków z odwrócenia strat z tytułu utraty wartości aktywów w roku 2015 jak i roku 2014 dotyczą działalności hurtowej i zostały zaprezentowane odpowiednio w notach 6.7 „Pozostałe przychody operacyjne”, 6.8 „Pozostałe koszty operacyjne”, 6.9 „Przychody finansowe” oraz 6.10 „Przychody finansowe” niniejszego sprawozdania finansowego.

6.3. Koszty działalności operacyjnej

Koszty działalności operacyjnej	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015	Za okres 01.01.2014- 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	5 484 682	5 458 874
Koszty rodzajowe		
a/ amortyzacja	11 423	12 370
b/ zużycie materiałów i energii	4 645	3 990
c/ usługi obce	206 973	177 325
d/ podatki i opłaty	2 831	2 479
e/ wynagrodzenia	3 659	4 872
f/ ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	571	719
g/ pozostałe koszty rodzajowe	1 871	1 763
Razem koszty według rodzaju	231 973	203 518
Koszty zarządu	18 042	20 889
Koszty sprzedaży	213 931	182 629
Razem koszty według układu kalkulacyjnego	231 973	203 518

Największy wpływ na wzrost kosztów Spółka odnotowała na pozycji kosztów usług obcych, wzrost o 17% tj. 29,6 mln zł w roku 2015 w stosunku do roku 2014. Główne pozycje wpływające na wzrost dotyczą kosztów transportu, usług konsygnacyjnych, usług telemarketingowych i innych związanych z bieżącą działalnością Spółki.

6.4. Amortyzacja i utrata wartości

Amortyzacja i utrata wartości	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015	Za okres 01.01.2014- 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	9 845	10 783
Amortyzacja wartości niematerialnych	1 578	1 587
Koszty amortyzacji ogółem	11 423	12 370
przypadające na:		
działalność kontynuowaną	11 423	12 370
działalność zaniechaną	0	0

Koszty amortyzacji wykazywane są w kosztach sprzedaży, kosztach zarządu oraz w kosztach sprzedanych produktów, towarów i materiałów w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

6.5. Koszty pracownicze (wynagrodzenia + pochodne, np. ZUS)

Koszty pracownicze	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015	Za okres 01.01.2014- 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0	0
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	0
Pozostałe koszty pracownicze (wynagrodzenia, ubezpieczenia i inne świadczenia)	4 230	5 591
RAZEM	4 230	5 591

Wartość pozostałych świadczeń pracowniczych spadła o 24,3%. Spowodowane było to rozwiązaniem umów o pracę z częścią pracowników, z którymi następnie były podpisywane umowy o pracę z innym podmiotem w Grupie Kapitałowej Farmacol. Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosił 74 osoby, podczas gdy na koniec 2014 roku – 92 osoby.

6.6. Przychody osób nadzorujących i zarządzających

Imię i nazwisko	Okres	Kwota [PLN]	w tym: posiedzenia Zarządu i Rady Nadzorczej Farmacol S.A.	Kwota [PLN]
Osoby zarządzające:				
Barbara Kaszowicz	01.01.2015 – 31.12.2015	114 000	za udział w posiedzeniach Zarządu	0
Kamil Kirker	01.01.2015 – 31.12.2015	96 000	za udział w posiedzeniach Zarządu	36 000
Ryszard Piekarczyk	01.01.2015 – 31.12.2015	105 779	za udział w posiedzeniach Zarządu	48 000
Osoby nadzorujące:				
Andrzej Olszewski	01.01.2015 – 31.12.2015	187 176	za udział w posiedzeniach RN FCL	70 619
Zyta Olszewska	01.01.2015 – 31.12.2015	159 154	za udział w posiedzeniach RN FCL	56 000
Jan Kowalewski	01.01.2015 – 31.12.2015	1 500	za udział w posiedzeniach RN FCL	1 500
Anna Olszewska	01.01.2015 – 31.12.2015	3 500	za udział w posiedzeniach RN FCL	3 500
Maciej Olszewski	01.01.2015 – 31.12.2015	3 500	za udział w posiedzeniach RN FCL	3 500

W umowach z osobami zarządzającymi nie występują świadczenia należne po okresie zatrudnienia ani świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy (tzw. odprawy).

6.7. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015	Za okres 01.01.2014- 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
przychody ze sprzedaży majątku trwałego	85	107
dotacje, darowizny	887	832
otrzymane odszkodowania	2 229	5 487
nadwyżka składników majątku obrotowego	0	0
rozwiązanie odpisów do należności	106	13 765
rozwiązanie odpisów na towary zalegające	805	0
zwrot opłat sądowych	984	1 492
pozostałe przychody operacyjne	1 344	7 881
Pozostałe przychody operacyjne razem	6 440	29 564

6.8. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015	Za okres 01.01.2014- 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
wartość netto ze sprzedaży składników majątku trwałego	0	0
niedobory składników majątku obrotowego	725	296
darowizny	46	4
opłaty sądowe	0	0
ubytki magazynowe	3 302	3 857
utworzenie odpisów na należności	14 495	3 034
utworzenie odpisów na towary zalegające	919	691
odpisane należności	1 353	364
kary, grzywny, odszkodowania	938	65
utworzenie innych rezerw	0	0
pozostałe koszty operacyjne	4 106	2 442
Pozostałe koszty operacyjne razem	25 884	10 753

Największą pozycją mającą wpływ na kształtowanie się wyniku na pozostałych kosztach operacyjnych stanowi m.in. utworzenie odpisów na należności, które zostały przez Spółkę skierowane na drogę postępowania sądowego.

Dodatkowo koszty dotyczące ubytków magazynowych, które głównie dotyczą poniesionych kosztów związanych z:

- Towarami przeterminowanymi,
- Ubytkami naturalnymi (uszkodzenia),
- Towarami z terminem krótszym niż 30 dni.

Powołując się na ustawę z dnia 6 września 2001 Ustawa „Prawo Farmaceutyczne” jako podmiot hurtowy działający na rynku farmaceutycznym Farmacol S.A. ma obowiązek posiadania stałego zapasu leków. Obowiązek ten jest opisany w art. 24 pkt 3c „Ustawy Prawa Farmaceutycznego”.

Farmacol S.A. utrzymuje w stałej ofercie asortymentowej od 17 do 18 tys. pozycji, a tym samym uzyskuje obrót w skali roku

na poziomie ok 5,7 mld PLN. W związku z utrzymaniem szerokiej gamy asortymentu Spółka narażona jest na straty w związku uszkodzeniami towarów, co w roku 2015 oraz w roku 2014 stanowiło 0,07% obrotu.

6.9. Przychody finansowe

Przychody finansowe	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015	Za okres 01.01.2014- 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
Przychody finansowe z tytułu odsetek:		
a/ z tytułu udzielonych pożyczek	728	47
- dla pozostałych jednostek	728	0
- dla jednostek powiązanych	0	47
b/ pozostałe odsetki	7 564	16 923
- dla pozostałych jednostek	7 520	16 923
- dla jednostek powiązanych	44	0
Przychody finansowe z tytułu odsetek razem	8 292	16 970
Dodatnie różnice kursowe	0	89
Prowizje od cesji	195	194
Inne	1 516	0
Inne przychody finansowe razem	1 711	283
Ogółem przychody finansowe	10 003	17 253

Spółka wykazuje w sprawozdaniu z całkowitych dochodów (w przychodach finansowych) odsetki od udzielonych pożyczek. Odsetki uzyskane dotyczą:

- odsetek od pożyczek udzielonych kontrahentom,
- odsetek od odbiorców uzyskiwanych w przypadku opóźnień w płatnościach,
- odsetek od lokat bankowych.

Spadek przychodów finansowych z tytułu odsetek wynika głównie ze zmniejszenia uzyskanych odsetek od kontrahentów za nieterminowe płatności.

W pozycji innych przychodów finansowych w kwocie 1.516 tys. zł Spółka wykazuje przychody z tytułu rozwiązania odpisów aktualizujących wartość udzielonych pożyczek.

Różnice kursowe prezentowane są per saldo w przychodach lub kosztach finansowych (w zależności czy wynik jest dodatni czy ujemny). Średnie kursy NBP dla EUR wynosiły w roku 2015 i 2014 odpowiednio:

	2015	2014
średnia z kursów z ostatnich dni miesiąca w okresie sprawozdawczym	4,1848	4,1893
stan na ostatni dzień okresu sprawozdawczego	4,2615	4,2623
najwyższy kurs w okresie sprawozdawczym	4,3580	4,3138
najniższy kurs w okresie sprawozdawczym	3,9822	4,0998

6.10. Koszty finansowe

Koszty finansowe	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015	Za okres 01.01.2014- 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
Koszty finansowe z tytułu odsetek:		
a/ od kredytów, pożyczek	1 927	2 009
- od innych jednostek	1 889	241
- od jednostek powiązanych	38	1 768
b/ pozostałe odsetki	5 394	5 079
- od innych jednostek	0	5
- od jednostek powiązanych	5 394	5 074
Koszty finansowe z tytułu odsetek razem	7 321	7 088
Ujemne różnice kursowe	134	0
Pozostałe koszty finansowe	0	10 981
Inne koszty finansowe razem	134	10 981
Ogółem koszty finansowe	7 455	18 069

Wzrost kosztów odsetek od pożyczek i kredytów od jednostek pozostałych wynika głównie z odsetek od kredytu jaki Spółka otrzymuje na finansowanie w ramach Umowy Świadczenia Usługi Zarządzania Płynnością w Formie Limitów Dziennych zawartej 8 maja 2015 roku. Umowa została opisana w punkcie 6.27 „Kredyty i pożyczki otrzymane” niniejszego sprawozdania finansowego. Wartość tych odsetek za rok 2015 wyniosła 1.174 tys. zł.

Spadek kosztów odsetek od pożyczek od jednostek powiązanych wynika głównie ze spłaty pożyczki otrzymanej od Farmacol ITB Sp. z o.o. S.K.A. w roku 2013, a spłaconej w roku 2014. W grudniu 2015 roku Spółka zawarła 3 nowe umowy pożyczki ze spółkami powiązanymi. Umowy te zostały opisane w punkcie 6.27 „Kredyty i pożyczki otrzymane” niniejszego sprawozdania finansowego.

Na wartość pozostałych odsetek od jednostek powiązanych składają się głównie odsetki od zawartej w dniu 21 listopada 2013 roku umowy leasingu ze spółką Farmacol ITB Sp. z o.o. S.K.A. Wartość tych odsetek za rok 2015 wyniosła 4.657 tys. zł natomiast za rok 2014 wyniosła 5.074 tys. zł. Umowa leasingu została opisana w punkcie 6.32 „Zobowiązania z tytułu leasingu” niniejszego sprawozdania finansowego.

Dodatkowo w pozycji pozostałych odsetek od jednostek powiązanych za rok 2015 ujęto kwotę 737 tys. zł, która prezentuje koszt jaki ponosi Spółka w związku z finansowaniem się u spółek powiązanych w ramach Umowy Świadczenia Usługi Zarządzania Płynnością w Formie Limitów Dziennych.

Spadek pozostałych kosztów finansowych w 2015 roku w stosunku do okresu porównywalnego wynika z jednorazowych transakcji, które wystąpiły w 2014 roku tj: objęcia odpisem obligacji GC Investment w kwocie 8 805 tys. PLN oraz utworzeniu odpisów do udzielonych pożyczek w kwocie 2 176 tys. PLN.

6.11. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy bieżący	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015	Za okres 01.01.2014- 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
Zysk / Strata brutto	25 906	61 685
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	61 482	54 150
Koszty zaliczone do kosztów uzyskania przychodów	46 946	22 703
Przychody niezaliczane do przychodów podatkowych	3 936	29 396
Przychody zaliczone do przychodów podatkowych	9 341	16 688
Podstawa opodatkowania	45 847	80 424
Podatek dochodowy bieżący do zapłaty	8 779	14 358
Zmiana stanu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-7 860	445
Zmiana stanu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 322	-8 795
Podatek dochodowy odroczony	-3 538	-8 350
Podatek dochodowy stanowiący zobowiązanie wykazany w rachunku zysków i strat	5 241	6 008

Na wartość 61.482 tys. PLN kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów (NKUP) za rok 2015 składa się głównie:

- amortyzacja bilansowa 11.750 tys. PLN,
- odpisy aktualizujące należności i pożyczki 15.847 tys. PLN,
- rezerwy kosztowe dotyczące udzielonych rabatów 29.069 tys. PLN.

Na wartość 54 150 tys. PLN kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów (NKUP) za rok 2014 składa się głównie:

- amortyzacja bilansowa 12.701 tys. PLN,
- odpisy aktualizujące należności i pożyczki 14.014 tys. PLN,
- rezerwy kosztowe dotyczące udzielonych rabatów 27.435 tys. PLN.

Na wartość 46.946 kosztów zaliczonych do kosztów uzyskania przychodów za rok 2015 głównie składa się głównie:

- amortyzacja podatkowa 8.306 tys. PLN
- koszty związane z leasingiem finansowym 3.015 tys. PLN
- wykorzystanie rezerw kosztowych z 2014 roku -5.804 tys. PLN
- wykorzystanie rezerw na rabaty z 2014 roku 12.395 tys. PLN

Na wartość 22 703 tys. PLN kosztów zaliczonych do kosztów uzyskania przychodów za rok 2014 składa się głównie:

- amortyzacja podatkowa 9.802 tys. PLN
- koszty związane z leasingiem finansowym 3.426 tys. PLN
- wykorzystanie rezerw kosztowych z 2013 roku -5.804 tys. PLN
- wykorzystanie rezerw na rabaty z 2013 roku 12.623 tys. PLN

Na wartość 3.936 tys. PLN przychodów niezaliczanych do przychodów podatkowych za rok 2015 składa się głównie:

- rozwiązanie odpisów na należności 1.623 tys. PLN,
- rezerwy z tytułu udzielonych rabatów 652 tys. PLN.

Na wartość 29 396 tys. PLN przychodów niezaliczanych do przychodów podatkowych za rok 2014 składa się głównie:

- rozwiązanie odpisów na należności 13.765 tys. PLN,
- zarachowane odsetki 1.359 tys. PLN,
- rezerwy z tytułu udzielonych rabatów 14.533 tys. PLN.

Na wartość 9.341 tys. PLN przychodów zaliczonych do przychodów podatkowych za rok 2015 składa się głównie:

- wykorzystanie rezerwy na rabaty dotyczącej 2014 roku 8.590 tys. PLN,
- otrzymane odsetki 555 tys. PLN.

Na wartość 16 688 tys. PLN przychodów zaliczonych do przychodów podatkowych za rok 2014 składa się głównie:

- wykorzystanie rezerwy na rabaty dotyczącej 2013 roku 14.926 tys. PLN,
- otrzymane odsetki 1.599 tys. PLN.

6.12. Wyjaśnienie różnicy pomiędzy efektywnym a teoretycznym obciążeniem podatkowym

Teoretyczne a efektywne obciążenie wyniku brutto	Za okres 01.01.2015- 31.12.2015	Za okres 01.01.2014- 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
Podstawa opodatkowania	45 847	80 424
Zysk/Strata brutto	25 906	61 685
Teoretyczne obciążenie wyniku brutto (wg stawki 19%)[A]	4 922	11 720
Efektywne obciążenie wyniku brutto [B]	5 241	6 008
Różnica między teoretycznym a efektywnym obciążeniem wyniku brutto [B]-[A]	319	-5 712
Wartość różnic trwałych wyliczona jako $([B]-[A])/19\%$	1 678	-30 064

W roku 2015 różnica (319 tys. PLN) między nominalnym 4.922 tys. PLN (tj. 19%), a efektywnym obciążeniem podatkowym 5.241 tys. PLN w roku 2015 wynika przede wszystkim z:

- ujęcia różnicy wynikającej z odpisu w zakresie należności przeterminowanych w części dotyczącej podatku VAT w kwocie 0,8 mln PLN,
- ujęcia kosztów reprezentacji i reklamy w kwocie ok. 0,5 mln PLN.

W roku 2014 różnica (5.712 tys. PLN) między nominalnym 11.720 tys. PLN (tj. 19%), a efektywnym obciążeniem podatkowym 6.008 tys. PLN w roku 2014 wynika przede wszystkim z:

- efektu rabatów do otrzymania od dostawców wyliczonych na dzień 31/12/2013 (wpływ na różnicę wynosi 3,1 mln PLN),
- otrzymania zwrotu kary ze Skarbu Państwa (wpływ na różnicę wynosi 0,8 mln PLN),
- efektu rabatów od zakupionych, a niesprzedanych towarów wyliczonych na dzień 31/12/2013 (wpływ na różnicę wynosi 1 mln PLN),
- w kwocie 30,1 mln PLN Spółka rozwiązała m.in. różnicę trwałą wynikającą z rozliczenia rabatów za 2012 rok.

6.13. Zmiana stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego

Zmiana stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
a/ stan na początek okresu	11 304	11 749
- rezerwa na urlopy	14	14
- rezerwa na odprawy emerytalne	8	8
- rezerwa na inne świadczenia pracownicze	45	0
- rezerwa na udzielone premie	525	2 602
- rezerwa na badanie bilansu	8	8
- odpisy od zapasów	682	630
- rezerwa na przyszłe zobowiązania	17	0
- inne	10 005	8 487
b/ zwiększenia	7 876	1 632
- rezerwa na urlopy	0	0
- rezerwa na odprawy emerytalne	0	0
- rezerwa inne świadczenia pracownicze	0	45
- rezerwa na udzielone premie	1 251	0
- rezerwa na badanie bilansu	0	0
- odpisy od zapasów	289	52
- rezerwa na przyszłe zobowiązania	2	17
- inne	6 334	1 518
c/ zmniejszenia	16	2 077
- rezerwa na urlopy	0	0
- rezerwa na odprawy emerytalne	2	0
- rezerwa inne świadczenia pracownicze	14	0
- rezerwa na udzielone premie	0	2 077
- rezerwa na badanie bilansu	0	0
- odpisy od zapasów	0	0
- rezerwa na przyszłe zobowiązania	0	0
- inne	0	0
d/ stan na koniec okresu	19 164	11 304
- rezerwa na urlopy	14	14
- rezerwa na odprawy emerytalne	6	8
- rezerwa inne świadczenia pracownicze	31	45
- rezerwa na udzielone premie	1 776	525
- rezerwa na badanie bilansu	8	8
- odpisy od zapasów	971	682
- rezerwa na przyszłe zobowiązania	19	17
- inne	16 339	10 005

Pozycja inne aktywa z tytułu podatku odroczonego dotyczy głównie odpisów aktualizujących należności oraz niezapłaconych zobowiązań powyżej 30 dni od terminu wymagalności, wartość aktywa z tego tytułu na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła 8.171 tys. zł natomiast na dzień 31 grudnia 2014 roku wyniosła 5.872 tys. zł.

6.14. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk na akcje	2015	2014
Zysk (strata) netto (w tys. PLN)	20 665	55 677
Liczba akcji odpowiednio na dzień 01.01.2015 na dzień 01.01.2014	23 400 000	23 400 000
Liczba akcji na dzień 31.12.2015 na dzień 31.12.2014	23 400 000	23 400 000
Średnioważona liczba akcji (w szt.)	23 400 000	23 400 000
Zysk na 1 akcję (w PLN)	0,88	2,38
Rozwodniona liczba akcji (w szt.)	23 017 592	23 017 592
Rozwodniony zysk na 1 akcję (w PLN)	0,90	2,42

Wyliczenie zysku na 1 akcję - założenia	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Zysk netto z działalności kontynuowanej (w tys. PLN)	20 803	55 677
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na 1 akcję	20 803	55 677
Zysk wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku przypadającego na 1 akcję	20 803	55 677

Liczba wyemitowanych akcji	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Średnia ważona liczba akcji wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku na 1 akcję	23 400 000	23 400 000
Efekt rozwodnienia liczby akcji zwykłych		
- skup akcji własnych (narastająco)	382 408	382 408
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku na 1 akcję w szt.	23 017 592	23 017 592

W roku 2015 jak i roku 2014 roku Farmacol S.A. nie prowadził skupu akcji własnych w celu ich umorzenia w wyniku. Skup akcji własnych był prowadzony przez Farmacol S.A. w 2011 roku. Średnia ilość akcji uprawnionych w 2015 i 2014 roku do udziału w zyskach wyniosła 23.017.592. Zysk rozwodniony na 1 akcję w 2015 roku wyniósł 0,90 PLN, a w 2014 roku wyniósł 2,42 PLN.

6.15. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
Wartość brutto	271 610	271 507
Umorzenie	-56 643	-48 003
Odpisy aktualizujące	-1 812	-1 812
Wartość netto	213 155	221 692
Grunty własne i prawa wieczystego użytkowania	19 297	19 297
Budynki i budowle	163 617	167 689
Maszyny i urządzenia	21 689	24 483
Środki transportu	2 563	3 073
Inne środki trwałe	2 313	1 945
Środki trwałe w budowie	3 676	5 205
RAZEM	213 155	221 692

	Grunty własne i użytk. wieczyste	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Stan na 01.01.2014	19 297	181 115	53 579	6 497	4 806	2 025	267 319
Zwiększenie stanu:	0	24	458	1 257	19	6 013	7 771
- nabycie	0	24	458	1 257	19	6 013	7 771
- leasing	0	0	0	0	0	0	0
- zmiana grupy	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenie stanu:	0	-16	-1	-733	0	-2 833	-3 583
- sprzedaż	0	0	0	-733	0	0	-733
- aport	0	0	0	0	0	0	0
- zmiana grupy	0	0	-1	0	0	-2 833	-2 834
- likwidacja	0	-16	0	0	0	0	-16
Stan na 31.12.2014	19 297	181 123	54 036	7 021	4 825	5 205	271 507
Zwiększenie stanu:	0	645	767	843	639	6 586	9 480
- nabycie	0	645	767	843	639	6 586	9 480
- leasing	0	0	0	0	0	0	0
- zmiana grupy	0	0	0	0	0	0	0
Zmniejszenie stanu:	0	0	-1 262	0	0	-8 115	-9 377
- sprzedaż	0	0	0	0	0	-3 847	-3 847
- aport	0	0	0	0	0	0	0
- zmiana grupy	0	0	0	0	0	-3 652	-3 652
- likwidacja	0	0	-1 262	0	0	-616	-1 878
Stan na 31.12.2015	19 297	181 768	53 541	7 864	5 464	3 676	271 610

	Grunty własne i użytk. wieczyste	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Umorzenie i utrata wartości	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Stan na 01.01.2014	0	8 734	25 029	3 401	2 601	0	39 765
Zmiana stanu:	0	4 700	4 524	547	279	0	10 050
- amortyzacja (zwiększenie)	0	4 700	4 524	1 280	279	0	10 783
- aport	0	0	0	0	0	0	0
- zmiana grupy	0	0	0	0	0	0	0
- sprzedaż	0	0	0	-733	0	0	-733
- likwidacja	0	0	0	0	0	0	0
Stan na 31.12.2014	0	13 434	29 553	3 948	2 880	0	49 815
Zmiana stanu:	0	4 717	2 299	1 353	271	0	8 640
- amortyzacja (zwiększenie)	0	4 717	3 504	1 353	271	0	9 845
- aport	0	0	0	0	0	0	0
- zmiana grupy	0	0	0	0	0	0	0
- sprzedaż	0	0	0	0	0	0	0
- likwidacja	0	0	-1 205	0	0	0	-1 205
Stan na 31.12.2015	0	18 151	31 852	5 301	3 151	0	58 455

Wartość zwiększeń aktywów trwałych w roku 2015 wyniosła 6,5 mln PLN. Główne pozycje składające się na wartość zwiększeń to nakłady o wartości 2,4 mln na inwestycję w Zakopanem oraz zakup floty samochodów o wartości 0,8 mln zł.

Ogółem nabycie aktywów trwałych w roku 2014 wyniosły 6,0 mln PLN. Główną część tej kwoty stanowiło przyjęcie do użytkowania nowej floty w kwocie ok. 1,3 mln PLN oraz nakłady poniesione na inwestycje w Tychach oraz Zakopanym w kwocie ok. 3,1 mln PLN.

Na dzień bilansowy rzeczowe aktywa trwałe Spółki nie są przedmiotem zabezpieczenia zobowiązań za wyjątkiem jednej z nieruchomości, która była przedmiotem hipoteki dla dwóch banków do kwoty 41,5 mln PLN. Spółka może dysponować bez ograniczeń całością pozostałych posiadanych rzeczowych aktywów trwałych.

Inwentaryzacja środków trwałych była przeprowadzona w Spółce Farmacol S.A. w 2012 roku.

W roku 2015 jak i 2014 w Spółce nie wystąpiły czasowo nieużywane rzeczowe aktywa trwałe.

6.16. Nieruchomości inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2015 roku jak i na dzień 31 grudnia 2014 Spółka nie posiadała nieruchomości inwestycyjnych.

6.17. Pozostałe wartości niematerialne

Wartości niematerialne	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
Wartość brutto	14 963	14 208
Umorzenie	-10 822	-9 244
Wartość netto	4 141	4 964
Oprogramowanie i licencje	4 141	4 964
Inne	0	0
RAZEM	4 141	4 964

Wartość brutto	Oprogramowanie i licencje	Inne	Razem
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Stan na 01.01.2014	13 132	0	13 132
Zwiększenie stanu:	1 076	0	1 076
- nabycie	1 075	0	1 075
- zmiana grupy	0	0	0
Zmniejszenie stanu:	1	0	1
- sprzedaż	0	0	0
- zmiana grupy	1	0	1
- likwidacja	0	0	0
Stan na 31.12.2014	14 208	0	14 208
Zwiększenie stanu:	758	0	758
- nabycie	758	0	758
- zmiana grupy	0	0	0
Zmniejszenie stanu:	-3	0	-3
- sprzedaż	-3	0	-3
- zmiana grupy	0	0	0
- likwidacja	0	0	0
Stan na 31.12.2015	14 963	0	14 963

Umorzenie i utrata wartości	Oprogramowanie i licencje	Inne	Razem
	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
Stan na 01.01.2014	7 657	0	7 657
Zmiana stanu:	1 587	0	1 587
- amortyzacja (zwiększenie)	1 587	0	1 587
- zmniejszenie umorzenia z tyt. przesunięcia	0	0	0
- zmniejszenie umorzenia z tyt. sprzedaży	0	0	0
- zmniejszenie umorzenia z tyt. likwidacji	0	0	0
Stan na 31.12.2014	9 244	0	9 244
Zmiana stanu:	1 578	0	1 578
- amortyzacja (zwiększenie)	1 578	0	1 578
- zmniejszenie umorzenia z tyt. przesunięcia	0	0	0
- zmniejszenie umorzenia z tyt. sprzedaży	0	0	0
- zmniejszenie umorzenia z tyt. likwidacji	0	0	0
Stan na 31.12.2015	10 822	0	10 822

W ciągu roku 2015 jak i 2014 nie wystąpiły w Spółce nakłady na prace badawcze i rozwojowe (ujęte jako koszt). Amortyzacja wartości niematerialnych jest odnoszona w koszty zarządu oraz koszty sprzedaży okresu sprawozdawczego.

Spółka nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. W Spółce nie występują zobowiązania umowne do nabycia wartości niematerialnych.

Na dzień bilansowy w Spółce nie wystąpiły wartości niematerialne i prawne, które byłyby przedmiotem zabezpieczenia zobowiązań. W Spółce nie wystąpiły wartości niematerialne do których tytuł prawny podlega ograniczeniu.

6.18. Jednostki zależne i współzależne

Wykaz jednostek zależnych, w których Spółka posiada udziały/akcje na dzień 31 grudnia 2015 roku.

	Nazwa jednostki	Siedziba	Sąd rejonowy	% posiadan. udziałów/ akcji	% posiadan. głosów	Wartość udziałów/a kcji wg ceny nabycia	Korekty aktualiz. wartość	Wartość bilansowa udziałów/ akcji
1.	Farmateka Sp. z o.o.	Katowice	Sąd Rejonowy Katowice-Wschód	100,00	100,00	300	0	300
2.	Opti Invest Sp. z o.o.	Warszawa	Sąd Rejonowy M. St. Warszawa	100,00	100,00	2 107	0	2 107
3.	Cefarm Wrocław CZF S.A. ¹⁾	Wrocław	Sąd Rejonowy Wrocław Fabryczna	99,70 ¹⁾	99,70 ¹⁾	70 511	0	70 511
4.	PZF Cefarm Kielce S.A.	Kielce	Sąd Rejonowy Kielce	99,93	99,93	23 427	0	23 427
5.	PZF Cefarm Warszawa S.A.	Warszawa	Sąd Rejonowy M. St. Warszawa	100,00	100,00	101 258	8 495	92 763
6.	PZF Cefarm Szczecin S.A.	Szczecin	Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum	100,00	100,00	11 293	0	11 293
7.	Farmacol Logistyka Sp. z o.o.	Katowice	Sąd Rejonowy Katowice-Wschód	100,00	100,00	50	0	50
8.	Cefarm Białystok S.A.	Białystok	Sąd Rejonowy Białystok	95,76	95,76	74 660	0	74 660
9.	Farmacol ITB Sp. z o.o. ²⁾	Katowice	Sąd Rejonowy Katowice-Wschód	100,00	100,00	7 893	0	7 893
10.	PZF Cefarm Kielce S.A. S.K.A. ³⁾	Katowice	Sąd Rejonowy Katowice-Wschód	100,00 ³⁾	100,00 ³⁾	22 785	0	22 785
11.	PZF Cefarm Szczecin S.A. S.K.A. ⁴⁾	Katowice	Sąd Rejonowy Katowice-Wschód	100,00 ⁴⁾	100,00 ⁴⁾	25	0	25
12.	Farmacol ITB Sp. z o.o. S.K.A. ⁵⁾	Wrocław	Sąd Rejonowy Wrocław Fabryczna	100,0 ⁵⁾	100,00 ⁵⁾	108 246	0	108 246
13.	Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. ⁶⁾	Katowice	Sąd Rejonowy Katowice-Wschód	100,00 ⁶⁾	100,00 ⁶⁾	5	0	5
14.	Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. S.K.A. ⁷⁾	Wrocław	Sąd Rejonowy Wrocław Fabryczna	100,00 ⁷⁾	100,00 ⁷⁾	101	0	101
15.	Farmacol Plus Sp. z o.o.	Katowice	Sąd Rejonowy Katowice-Wschód	100,00	100,00	50	0	50
Razem						422 711	8 495	414 216

¹⁾ Na dzień 31 grudnia 2015 roku Farmacol S.A. posiadała 99,70% akcji Cefarm Wrocław CZF S.A., z czego 27,53% bezpośrednio, a 72,17% poprzez spółki zależne i tyle samo głosów na Walnym Zgromadzeniu tej spółki. W dniu 14 października 2015 roku został podwyższony kapitał podstawowy spółki CZF Wrocław S.A. poprzez emisję akcji serii D o cenie nominalnej 10,00 PLN każda akcja. Akcje spółki zostały objęte przez spółki z Grupy Kapitałowej Farmacol, tj. przez PZF Cefarm-Warszawa S.A. w zamian za wniesiony wkład niepieniężny w postaci prawa do znaku „APTEKA CEF@ARM 36,6” o wartości 5.143 tys. PLN oraz przez Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. S.K.A. w zamian za wkład niepieniężny w postaci prawa do znaku towarowego „Farmacol” o wartości 118.080 tys. PLN, prawo do znaku towarowego „Cefarm24.pl” o wartości 1.953 tys. PLN oraz prawa do znaku towarowego „Farmateka” o wartości 5.128 tys. PLN. Łączna wartość aportów wniesionych przez Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. S.K.A. wyniosła 125.161 tys. PLN. Spółki objęły odpowiednio 12.516.111 sztuk akcji przez Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. S.K.A. oraz 514.263 sztuk akcji przez Cefarm Warszawa S.A. W wyniku przeprowadzonej transakcji zmiana uległa struktura akcjonariatu spółki Cefarm Wrocław CZF S.A. Udział Farmacolu S.A. w kapitale akcyjnym spółki spadł z 96,98% na koniec roku 2014 do 27,53% na koniec roku 2015. Po transakcji wniesienia aportu spółka nadal pozostaje w pełni kontrolowana przez Farmacol S.A. oraz pośrednio przez spółki

zależne od Farmacol S.A.

- ²⁾ W dniu 23 lutego 2015 roku postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice – Wschód w Katowicach, Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, z dnia 13 stycznia 2015 roku zostało zarejestrowane połączenie spółek Farmacol IT Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach (spółka w 100% zależna od Farmacol S.A.) – jako spółki przejmującej ("Spółka Przejmująca") ze spółkami Farmacol Finanse Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach, (spółka w 100% zależna od Farmacol S.A.) oraz Farmacol Kadry Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach, (spółka w 100% zależna od Farmacol S.A.) – jako spółek przejmowanych ("Spółki Przejmowane"). Połączenie zostało dokonane w trybie art. 492 §1 pkt 1 Kodeksu spółek handlowych poprzez przeniesienie całego majątku Spółek Przejmowanych na Spółkę Przejmującą za udziały Spółki Przejmującej wydawane wspólnikom Spółek Przejmowanych. Po połączeniu Spółek Przejmujących ze Spółką Przejmowaną Farmacol S.A. posiada w Spółce Przejmującej 100% udziałów w kapitale zakładowym tej spółki wynoszącym 450 tys. zł, tj. posiada 4.500 udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy udział i 4.500 głosów na zgromadzeniu wspólników tej spółki. Połączenie spółek zależnych, miało na celu uproszczenie struktur organizacyjnych i uzyskanie oszczędności w kosztach działania Grupy Kapitałowej Farmacol poprzez stworzenie Centrum Usług Wspólnych. Dodatkowo w dniu 12 lutego 2015 roku została zarejestrowana w KRS zmiana firmy spółki z Farmacol IT Sp. z o.o. na Farmacol ITB Sp. z o.o.
- ³⁾ Farmacol S.A. posiada 100% głosów w PZF Cefarm Kielce S.A. Sp. Komandytowo - Akcyjna, z czego 97,30% bezpośrednio, a 0,0005% pośrednio poprzez spółkę PZF Cefarm Kielce S.A. oraz 2,6995% pośrednio poprzez Spółkę Cefarm Białystok S.A. i tyle samo głosów na Walnym Zgromadzeniu tej spółki.
- ⁴⁾ Farmacol S.A. posiada 100% głosów w PZF Cefarm Szczecin S.A. Sp. Komandytowo - Akcyjna, z czego 4,55 bezpośrednio, a 95,45% pośrednio poprzez spółkę PZF Cefarm Szczecin S.A. i tyle samo głosów na Walnym Zgromadzeniu tej spółki.
- ⁵⁾ Farmacol S.A. posiada 100% głosów w Spółce Farmacol ITB Sp. z o.o. Sp. Komandytowo - Akcyjna, z czego 35,03% bezpośrednio, a 64,97% poprzez 9 pozostałych spółek z Grupy Kapitałowej Farmacol i tyle samo głosów na Walnym Zgromadzeniu tej spółki. W dniu 7 maja 2015 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy spółki dokonało zmiany firmy spółki z Farmacol Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Wrocław Spółka Komandytowo - Akcyjna na Farmacol ITB Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo - Akcyjna. Zmiana nazwy została zarejestrowana w KRS w dniu 10 czerwca 2015 roku.
- ⁶⁾ Farmacol S.A. posiada 100% głosów w Spółce Farmacol Inwestycje Sp. z o.o., z czego bezpośrednio 0,004%, a 99,996% poprzez Farmacol ITB Sp. z o.o. S.K.A. i tyle samo głosów na Walnym Zgromadzeniu tej spółki.
- ⁷⁾ Farmacol S.A. posiada 100% głosów w Spółce Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. S.K.A., z czego bezpośrednio 3,56%, a 96,44% poprzez 6 spółek z Grupy Kapitałowej Farmacol i tyle samo głosów na Walnym Zgromadzeniu tej spółki.

Wyżej wymienione podmioty są kontrolowane przez Farmacol S.A. – jednostkę dominującą dla tych podmiotów. Farmacol S.A. sprawuje pełną kontrolę nad wymienionymi powyżej spółkami. Nie ma ograniczeń w dysponowaniu udziałami tych podmiotów.

Dodatkowo poprzez spółki zależne Farmacol S.A. posiada 100% udziałów/akcji w następujących podmiotach:

- poprzez Cefarm Białystok S.A.
 - Silesian Pharma Sp. z o.o. w Katowicach;
 - Farmacol DS Sp. z o.o. w Katowicach;
- poprzez PZF Cefarm Warszawa S.A.
 - Nasza Apteka Sp. z o.o. w Nowy Sącz;
 - Apteka Tęczowa Sp. z o.o. w Szczecinie;
 - Apteka Helios Sp. z o.o. w Szczecinie,
 - Firma Zdrowie Sp. z o.o. w Bytomiu.

Przedmioty działalności Spółek zależnych zostały opisane w punkcie 5.1.2 „Przedmiot działalności” niniejszego sprawozdania finansowego.

Zmiana stanu udziałów w jednostkach zależnych	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
a/ stan na początek okresu	413 989	413 529
- udziały i akcje	422 687	422 227
- odpisy aktualizujące wartość udziałów	8 698	8 698
b/ zwiększenia	227	460
- udziały i akcje	227	460
- odpisy aktualizujące wartość udziałów	0	0
c/ zmniejszenia	0	0
- udziały i akcje	203	0
- odpisy aktualizujące wartość udziałów	203	0
d/ stan na koniec okresu	414 216	413 989
- udziały i akcje	422 711	422 687
- odpisy aktualizujące wartość udziałów	8 495	8 698

Zwiększenie pozycji udziałów i akcji w jednostkach zależnych w roku 2015 wynikało z zakupu akcji spółek zależnych Cefarm Wrocław S.A. oraz Cefarm Białystok S.A. oraz wniesienia wkładu pieniężnego do utworzonej w 2014 roku spółki Farmacol Plus Sp. z o.o.

Zwiększenie wartości udziałów i akcji w 2014 roku wynikało przede wszystkim z nabycie akcji w spółkach Cefarm Wrocław S.A., Cefarm Białystok S.A. oraz Farmacol Inwestycje Sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2015 oraz 31 grudnia 2014 roku Zarząd Spółki dokonał analizy utraty wartości udziałów w jednostkach zależnych i pozostałych aktywach finansowych. Na podstawie przeprowadzonych analiz nie stwierdzono potrzeby utworzenia dodatkowych odpisów aktualizujących wartość udziałów.

6.19. Pozostałe aktywa finansowe

Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe)	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
b/ w pozostałych jednostkach	14 401	705
- udzielone pożyczki	14 401	705
Długoterminowe aktywa finansowe	14 401	705

Zmiana stanu długoterminowych aktywów finansowych	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
a/ stan na początek okresu	2 063	2 374
- udzielone pożyczki	705	1 016
- pozostałe	1 358	1 358
b/ zwiększenia	13 696	1 485
- udzielone pożyczki	13 696	1 485
- pozostałe	0	0
c/ zmniejszenia	0	1 796
- udzielone pożyczki	0	1 796
- pozostałe	0	0
d/ stan na koniec okresu	15 759	2 063
- udzielone pożyczki	14 401	705
- pozostałe	1 358	1 358

Zmiana stanu odpisów długoterminowych aktywów finansowych	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
a/ stan odpisów na początek okresu	1 358	1 358
- pozostałe	1 358	1 358
b/ zwiększenia odpisów	0	0
- udzielone pożyczki	0	0
- pozostałe	0	0
c/ zmniejszenia odpisów	0	0
- pozostałe	0	0
d/ stan odpisów na koniec okresu	1 358	1 358
- pozostałe	1 358	1 358

Wartość bilansowa pożyczek długoterminowych na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła 14.401 tys. PLN natomiast na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosi 705 tys. PLN.

Zwiększenie stanu udzielonych pożyczek wynika głównie z udzielonych odbiorcom aptecznym pożyczek na rozwój działalności gospodarczej.

Na dzień 31 grudnia 2015 oraz 31 grudnia 2014 roku nie wystąpiły przesłanki do dokonania dodatkowych odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów finansowych.

Pożyczki udzielane są w powiązaniu z umowami o współpracy handlowej, które Spółka zawiera głównie z odbiorcami aptecznymi. Jest to instrument polityki handlowej, którego zadaniem jest pozyskanie klienta i skłonienie go do długoterminowej współpracy.

Warunki udzielanych pożyczek:

- pożyczki udzielane są na okres od 6 miesięcy do 3 lat (długoterminowe),
- kwoty pożyczek wynoszą od 10 tys. PLN. do 1.000 tys. PLN,
- oprocentowanie pożyczek oparte jest o stawkę WIBOR 1M + marża,
- spłata pożyczki odbywa się w stałych lub malejących ratach.

6.20. Obciążenia aktywów i przyjęte zastawy

Na dzień bilansowy stan magazynowy towarów handlowych do wysokości 44,5 mln PLN był obciążony zastawem zabezpieczającym na rzecz dwóch banków: ING Bank Śląski S.A. oraz Societe Generale S.A. Ponadto w I półroczu 2011 roku Farmacol S.A. ustanowił hipotekę na jednej z nieruchomości do kwoty 30 mln PLN, a z początkiem 2013 roku kolejną hipotekę na tej samej nieruchomości na kwotę 11,5 mln PLN.

Farmacol S.A. udzielając pożyczek swoim kontrahentom przyjmuje zabezpieczenia w postaci:

- cesji refundacji należności apteki z NFZ,
- przewłaszczenie zapasów magazynowych,
- hipoteki na nieruchomości.

Przyjmuje się, że „twarde zabezpieczenia” (hipoteka) przyjmowane są w sytuacji, kiedy udzielana pożyczka ma znaczną wartość, a rynkowa wartość zabezpieczenia powinna być co najmniej dwa razy wyższa niż udzielana pożyczka.

Zastaw jest wykorzystywany, jeśli pożyczka lub należności handlowe od klienta nie są odsługiwane.

6.21. Zapasy

Zapasy	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
- materiały	0	0
- towary	874 106	806 922
- poniesione nakłady na inwestycje	0	0
Razem zapasy	874 106	806 922

Zmiana stanu odpisów zapasów	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
a/ stan odpisów na początek okresu	4 160	3 317
- materiały	382	382
- towary	3 778	2 935
b/ zwiększenia odpisów	797	843
- materiały	0	0
- towary	797	843
c/ zmniejszenia odpisów	0	0
- materiały	0	0
- towary	0	0
d/ stan odpisów na koniec okresu	4 957	4 160
- materiały	382	382
- towary	4 575	3 778

Zapasy przeterminowane podlegają utylizacji, gdyż zabroniona prawem jest możliwość sprzedaży leków, których termin użytkowania minął. Koszty utylizacji (wartość leków) ujmuje się w pozostałych kosztach operacyjnych.

W kosztach okresu zapasy ujmowane są jako element kosztu własnego sprzedanych towarów (koszt ten korygowany jest również o rabat przypadający na sprzedane towary).

Na dzień bilansowy zapasy do wysokości 156 mln PLN były przedmiotem zabezpieczenia zobowiązań - szczegóły opisano

w punkcie 6.39 „Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” niniejszego sprawozdania finansowego.

Zawiązania i odwrócenia odpisów na zapasy w 2015 i 2014 roku nie miały istotnego wpływu na wynik Spółki. Zasady tworzenia odpisów na zapasy zostały opisane w punkcie 5.3.13 „Zapasy” niniejszego sprawozdania finansowego.

6.22. Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
a/ należności bieżące – brutto	599 567	519 051
b/ należności przeterminowane – brutto	162 454	102 491
Razem należności z tytułu dostaw i usług - brutto	762 021	621 542
c/ odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	36 124	21 741
Razem należności z tytułu dostaw i usług - netto	725 897	599 801

Należności z tytułu dostaw i usług oraz inne należności	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
a/ należności od jednostek powiązanych	27 873	32 690
- z tytułu dostaw i usług	27 873	32 690
b/ należności od pozostałych jednostek	825 905	670 344
- z tytułu dostaw i usług	698 024	567 111
- z tytułu podatków i inne budżetowe (bez CIT)	20 918	14 586
- pozostałe należności (rozliczenia międzyokresowe przychodów oraz inne należności)	106 963	88 647
RAZEM	853 778	703 034

Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
a/ do 1 miesiąca	46 632	54 368
b/ powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	39 894	16 342
c/ powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	33 950	4 603
d/ powyżej 6 miesięcy do 1 roku	20 790	4 688
e/ powyżej 1 roku	21 188	22 490
Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane razem (brutto)	162 454	102 491
Odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane	36 124	21 741
Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane razem (netto)	126 330	80 750

Zmiana stanu odpisów aktualizujących należności	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
Stan odpisów na początek okresu	21 741	32 491
a/ zwiększenia odpisów z tytułu:	14 495	3 034
- utworzenia odpisu	14 495	3 034
b/ zmniejszenia odpisów z tytułu:	112	13 784
- rozwiązania odpisu	112	13 784
Stan odpisów na koniec okresu	36 124	21 741

Całość odpisów na należności zagrożone dotyczy podmiotów zewnętrznych. Rozwiązanie odpisów na należności wynika z otrzymanych spłat, utworzenie odpisów aktualizujących należności jest zgodne z polityką tworzenia odpisów, która została opisana w punkcie 5.3.19 „Utrata wartości aktywów” niniejszego sprawozdania finansowego.

W roku 2015 toczyło się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej 192 postępowania w grupie wierzytelności, których łączna wartość wynosi około 34,2 mln PLN zł oraz 7 postępowań w grupie zobowiązań na łączną wartość 1 mln PLN. Wszystkie pozycje po stronie należności objęte są odpisami.

6.23. Pozostałe aktywa

Pozostałe aktywa obrotowe	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
a/ stan na początek okresu (czynne RMK):	387	536
- ubezpieczenia	302	207
- inne koszty	85	329
b/ zmniejszenia	193	244
- ubezpieczenia	193	0
- inne koszty	0	244
c/ zwiększenia	157	95
- ubezpieczenia	0	95
- inne koszty	157	0
d/ stan na koniec okresu	351	387
- ubezpieczenia	109	302
- inne koszty	242	85

6.24. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Spółka korzysta z rachunków bankowych w następujących bankach: ING Bank Śląski S.A., PKO BP S.A., Societe Generale S.A., Bank Millennium S.A. oraz BRE Bank S.A.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (struktura walutowa)	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
a/ w walucie polskiej	61 730	62 382
b/ w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	151	123
b1) jednostka / waluta 1/EUR	22	14
po przeliczeniu na zł	95	61
b2) jednostka / waluta 1/USD	1	4
po przeliczeniu na zł	3	13
b3) pozostałe waluty w zł	53	49
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	61 881	62 505

Spółka uzyskuje wpływy wyłącznie w PLN. Posiadane środki w walutach obcych wynikają z zakupu walut na płatności za zobowiązania – pozostałość środków z tych płatności. Wartość tych środków przeliczana jest na dzień bilansowy po średnim kursie NBP. Kwota środków w walutach obcych jest na tyle niska, że ryzyko kursowe związane z saldem tych środków jest nieistotne.

Wartość księgowa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2015 roku jak i na dzień 31 grudnia 2014 roku odpowiada ich wartości godziwej.

Spółka może dysponować bez ograniczeń całością wykazanych w sprawozdaniu finansowym środków pieniężnych. Na potrzeby sporządzenia sprawozdania finansowego Spółka wyłącza z niego środki pieniężne ZFŚS i ZFRON, ponieważ nie spełniają one wszystkich warunków aktywów w świetle MSR. Farmacol S.A. jest wyłącznie dysponentem środków ZFRON jako Zakład Pracy Chronionej.

6.25. Inne aktywa finansowe (obrotowe)

Pozostałe aktywa finansowe (obrotowe)	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
a/ w jednostkach powiązanych	7 526	47
- udzielone pożyczki	0	47
- należności (cash-pool)	7 526	0
b/ w pozostałych jednostkach	6 186	20 654
- udzielone pożyczki	6 186	549
- lokaty powyżej 3 miesięcy	0	20 105
Krótkoterminowe aktywa finansowe	13 712	20 701

W dniu 8 maja 2015 roku Farmacol S.A. zawarł Umowę Świadczenia Usługi Zarządzania Płynnością w Formie Limitów Dziennych, umowa została opisana w punkcie 6.28 „Pozostałe zobowiązania finansowe” niniejszego sprawozdania finansowego. Wartość należności wynikających z wyżej wymienionej umowy na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła 7.526 tys. zł i jest prezentowana jako należności od jednostek powiązanych z tytułu cash pool.

Pożyczki udzielane są w powiązaniu z umowami o współpracy handlowej, które Spółka zawiera głównie z odbiorcami aptecznymi. Jest to instrument polityki handlowej, którego zadaniem jest pozyskanie klienta i skłonienie go do

długoterminowej współpracy.

Zmiana stanu pozostałych aktywów finansowych (obrotowych) - brutto	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
a/ stan na początek okresu	26 038	6 272
- udzielone pożyczki	5 933	6 272
- lokaty powyżej 3 miesięcy	20 105	0
b/ zwiększenia	51 112	38 581
- udzielone pożyczki	3 586	18 476
- lokaty powyżej 3 miesięcy	40 000	20 105
- należności (cash-pool)	7 526	0
c/ zmniejszenia	60 152	18 815
- udzielone pożyczki	47	18 815
- lokaty powyżej 3 miesięcy	60 105	0
d/ stan na koniec okresu	16 998	26 038
- udzielone pożyczki	9 472	5 933
- lokaty powyżej 3 miesięcy	0	20 105
- należności (cash-pool)	7 526	0

Zmiana stanu odpisów pozostałych aktywów finansowych (obrotowych)	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
a/ stan odpisów na początek okresu	5 337	3 270
- udzielone pożyczki	5 337	3 270
b/ zwiększenia	0	2 175
- udzielone pożyczki	0	2 175
c/ zmniejszenia	2 051	108
- udzielone pożyczki	2 051	108
d/ stan odpisów na koniec okresu	3 286	5 337
- udzielone pożyczki	3 286	5 337

6.26. Kapitały

	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
Kapitał podstawowy	23 400	23 400
Nadwyżka ze sprzedaży akcji (w kapitałach zapasowych Farmacol)	87 400	87 400
Razem	110 800	110 800

Kapitał akcyjny Farmacol S.A. wynosi 23.400.000 PLN i jest podzielony na 23,4 mln akcji o wartości nominalnej 1 PLN każda akcja.

Klasyfikacja akcji Farmacol S.A. przedstawiona została w poniższej tabeli.

Seria	Akcje	Ilość głosów	Głosy	Dopuszczone do publicznego obrotu
A	65 000	5	325 000	0
B	35 000	1	35 000	0
C	1 935 000	5	9 675 000	0
D	1 965 000	1	1 965 000	1 965 000
E	3 800 000	1	3 800 000	3 800 000
F	15 600 000	1	15 600 000	15 600 000
Razem	23 400 000		31 400 000	21 365 000

Wszystkie akcje są w pełni opłacone i mają takie same prawo do dywidendy. W ciągu 2015 jak i 2014 roku nie było zmian w kapitale akcyjnym Spółki.

Dnia 30 czerwca 2015 roku upłynął termin zgody Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Farmacol S.A. do nabywania akcji własnych w celu umorzenia lub w celach inwestycyjnych. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego skupiono 62.000 akcji Farmacol S.A, które stanowi 0,2650% udziału w kapitale, a w głosach 0,1975%. Średnia cena 39,76 PLN. Uwzględniając poprzedni program skupu akcji oraz dotychczas skupione akcje z programu bieżącego Farmacol S.A. posiada 382.408 akcji co stanowi 1,6342% udziału w kapitale, a w głosach 1,2179%.

W roku 2010 Spółka utworzyła kapitał rezerwowy w wysokości 55 mln PLN na sfinansowanie nabycia akcji własnych.

Kapitał zapasowy w Spółce jest tworzony głównie z podziału wyniku finansowego.

W dniu 24 czerwca 2015 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy zatwierdziło sprawozdanie finansowe Spółki za rok 2014 i jednocześnie podjęło uchwałę o przekazaniu zysku za rok obrotowy 2014 w wysokości 55.677 zł na kapitał zapasowy.

W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonywała wypłaty dywidendy. Nie publikowano również raportów o zamiarze wypłaty dywidendy.

6.27. Kredyty i pożyczki otrzymane

Kredyty i pożyczki	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe		
1/ kredyty bankowe	0	0
2/ pożyczki	0	0
a/ od jednostek powiązanych	0	0
b/ od pozostałych	0	0
Razem długoterminowe pożyczki i kredyty	0	0
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe		
1/ kredyty bankowe	38 003	37 421
2/ pożyczki	38 324	0
a/ od jednostek powiązanych	38 324	0
b/ od pozostałych	0	0
Razem krótkoterminowe pożyczki i kredyty	76 327	37 421
Razem:		
1/ kredyty bankowe	38 003	37 421
2/ pożyczki	38 324	0
a/ od jednostek powiązanych	38 324	0
b/ od pozostałych	0	0
Razem kredyty i pożyczki	76 327	37 421

W tracie roku 2015 Spółka podpisała 3 umowy pożyczki ze spółkami należących do Grupy Kapitałowej Farmacol z terminem spłaty do 31 grudnia 2016 roku.

W roku 2015 jak i 2014 Spółka wywiązywała się ze spłat wszystkich otrzymanych kredytów i pożyczek oraz zobowiązań z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek.

Na dzień 31 grudnia 2014 Farmacol S.A. nie posiadała pożyczek od podmiotów z Grupy Kapitałowej Farmacol.

W okresie sprawozdawczym Spółkę obowiązywały następujące umowy kredytowe:

- umowa z dnia 15 maja 2001 roku (wraz z późniejszymi aneksami) zawarta z bankiem Societe Generale S.A. na udostępnienie limitu kredytowego do kwoty 50.000 tys. PLN. W ramach tego limitu Spółka może korzystać m.in. z kredytu w rachunku bieżącym oraz gwarancji bankowych. Kredyt oprocentowany jest według stopy procentowej opartej o rynkową stawkę WIBOR 1M powiększoną dodatkowo o marżę banku. Zabezpieczenie limitu stanowi wystawione dla banku upoważnienie do dysponowania środkami na rachunku bieżącym Spółki oraz weksel in blanco. Ponadto kredyt został poręczony przez podmioty należące do GKF do kwoty nie większej niż 65.000 tys. PLN. Dodatkowe zabezpieczenie dla tego finansowania stanowi zastaw rejestrowy ustanowiony na towarach na kwotę 12.500 tys. PLN oraz hipoteka, która została ustanowiona na początku 2013 roku do kwoty 11.500 tys. PLN, na Hotelu Belweder należącym do Spółki;
- umowa z dnia 24 kwietnia 2007 roku (wraz z późniejszymi aneksami) zawarta z bankiem ING BSK S.A. w Katowicach na kredyt krótkoterminowy w rachunku bieżącym. Przyznany limit kredytowy został podniesiony z kwoty 106.000 tys. PLN, do kwoty 130.000 tys. PLN poprzez realokację dostępnych sublimitów z pozostałych spółek z Grupy Kapitałowej Farmacol. Przedmiotowa zmiana w umowie kredytowej związana była z zawarciem Umowy Świadczenie Usługi Zarządzania Płynnością w Formie Limitów Dziennych. Farmacol S.A. ponadto posiada limit na gwarancje do kwoty 10.000 tys. PLN. Kredyt oprocentowany jest według stopy procentowej opartej o rynkową stawkę WIBOR 1M powiększoną dodatkowo o marżę banku. Zabezpieczeniem kredytu jest pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunku spółki Farmacol S.A. W związku z zawarciem opisywanej umowy kredytowej Farmacol S.A., a także inne podmioty z GKF będące

stronami umowy, podpisały oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 156.000 tys. PLN. Dodatkowym zabezpieczeniem jest zastaw rejestrowy na magazynie towarów handlowych do maksymalnej wysokości 156 mln PLN, a minimum 32 mln PLN ustanowiony na towarach oraz hipoteka do kwoty 30.000 tys. PLN ustanowiona na należącym do Spółki Hotelu Belweder.

6.28. Pozostałe zobowiązania finansowe

W dniu 8 maja 2015 roku Farmacol S.A. zawarł Umowę Świadczenia Usługi Zarządzania Płynnością w Formie Limitów Dziennych z ING Bankiem Śląskim S.A. Wartość zobowiązania Spółki na dzień 31 grudnia 2015 roku z tytułu wyżej wymienionej umowy wyniosła 126.019 tys. zł.

W ramach podpisanej umowy Zarządzania Płynnością w Formie Limitów Dziennych Farmacol S.A. jest agentem usługi, natomiast wszystkie pozostałe Spółki Grupy Kapitałowej Farmacol występujące w umowie pełnią funkcję uczestników. Wysokość poręczenia udzielonego przez Farmacol S.A. jako agenta usługi jest do wysokości limitu agenta oraz sumy limitów dziennych wszystkich uczestników, czyli kwoty 262 mln zł. Każdy z uczestników umowy udziela poręczenia do wysokości indywidualnie ustalonego limitu dziennego. Zestawienie wszystkich uczestników wraz z ustalonymi limitami dziennym znajduje się poniżej:

- Farmacol S.A. – agent - limit 100,0 mln PLN;
- Farmacol Logistyka Sp. z o.o. - limit 20,0 mln PLN;
- Farmateka Sp. z o.o. - limit 10,0 mln PLN;
- Farmacol ITB Sp. z o.o. - limit 12,0 mln PLN;
- P.Z.F. Cefarm Warszawa S.A. - limit 20,0 mln PLN;
- Cefarm Białystok S.A. - limit 20,0 mln PLN;
- P.Z.F. Cefarm Kielce S.A. - limit 20,0 mln PLN;
- P.Z.F. Cefarm Szczecin S.A. - limit 19,6 mln PLN;
- Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. S.K.A. - limit 20,0 mln PLN;
- Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. - limit 20,0 mln PLN;
- Cefarm Wrocław CZF S.A. - limit 0,1 mln PLN;
- Farmacol ITB Sp. z o.o. S.K.A. - limit 0,1 mln PLN;
- PZF Cefarm Szczecin S.A. S.K.A. - limit 0,1 mln PLN;
- Silesian Pharm Sp. z o.o. - limit 0,1 mln PLN.

6.29. Rezerwy pracownicze

Zmiana stanu rezerw pracowniczych	Stan na 31.12.2015 tys. PLN	Stan na 31.12.2014 tys. PLN
a/ stan na początek okresu	44	43
- rezerwy na odprawy emerytalne	44	43
b/ zwiększenia	0	1
- rezerwy na odprawy emerytalne	0	1
c/ zmniejszenia	10	0
- rezerwy na odprawy emerytalne	10	0
d/ stan na koniec okresu	34	44
- rezerwy na odprawy emerytalne	34	44

6.30. Rezerwy krótkoterminowe

Zmiana stanu rezerw krótkoterminowych	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
a/ stan na początek okresu	12 323	20 759
- rezerwa na urlopy	74	72
- rezerwa na badanie bilansu	41	41
- rezerwa na pozostałe koszty rodzajowe	10 999	6 888
- rezerwa na udzielone premie	1 209	13 758
- pozostałe rezerwy	0	0
b/ zwiększenia	10 848	4 113
- rezerwa na urlopy	77	2
- rezerwa na badanie bilansu	43	0
- rezerwa na pozostałe koszty rodzajowe	291	0
- rezerwa na udzielone premie	9 249	4 111
- pozostałe rezerwy	1 188	0
c/ rozwiązania	12 323	12 549
- rezerwa na urlopy	74	0
- rezerwa na badanie bilansu	41	0
- rezerwa na pozostałe koszty rodzajowe	10 999	6 627
- rezerwa na udzielone premie	1 209	12 549
- pozostałe rezerwy	0	0
d/ stan na koniec okresu	10 848	12 323
- rezerwa na urlopy	77	74
- rezerwa na badanie bilansu	43	41
- rezerwa na pozostałe koszty rodzajowe	291	10 999
- rezerwa na udzielone premie	9 249	1 209
- pozostałe rezerwy	1 188	0

W pozycji pozostałych rezerw została ujęta rezerwa na kary umowne.

6.31. Zobowiązania krótkoterminowe

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inne zobowiązania	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
1/ z jednostkami powiązanymi	41 260	34 592
- z tytułu dostaw i usług	41 260	34 592
- inne	0	0
2/ z pozostałymi przedmiotami	1 210 288	1 177 204
- z tytułu dostaw i usług	1 209 615	1 174 845
- z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	213	1 858
- z tytułu wynagrodzeń	219	286
- inne	241	215
Razem	1 251 548	1 211 796

Farmacol S.A. nie jest uzależniony od żadnego dostawcy – udział żadnego nie przekracza 10% dokonywanych zakupów. Średni termin zapłaty zobowiązań handlowych wynosi około 71dni. Spółka stara się wydłużać ten termin.

W roku 2015 jak i 2014 roku Spółka regularnie i terminowo dokonywała spłaty zobowiązań operacyjnych z wyłączeniem niektórych zobowiązań wynikających ze sprzedaży komisowej towarów, których rozliczenia realizowane są według

oddzielnych ustaleń. Na dzień 31 grudnia 2015 oraz 31 grudnia 2014 roku Spółka wykazała wartość zobowiązań przeterminowanych wynikających z obsługi komisów. Zgodnie z przepisami o podatku dochodowym od osób prawnych wartość kosztów dotyczących tych zobowiązań została wyłączona z podstawy opodatkowania.

Obciążenie Spółki odsetkami za zwłokę w zapłacie zobowiązań jest minimalne. Spółka postrzegana jest jako rzetelny płatnik zarówno przez banki jak i dostawców leków i sprzętu.

6.32. Zobowiązania z tytułu leasingu

Leasing finansowy	Za okres 01.01.2015 - 31.12.2015	Za okres 01.01.2014 - 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
a) długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu – część kapitałowa	66 536	74 199
b) krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu – część kapitałowa	8 085	7 220
c) krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu – odsetki niezapłacone na dzień bilansowy	254	0
Razem zobowiązania z tytułu leasingu	74 875	81 419

Dnia 21 listopada 2013 roku spółka Farmacol S.A. podpisała umowę leasingu finansowego ze Spółką Farmacol ITB Sp. z o.o. S.K.A., której przedmiotem są nieruchomości w Katowicach, Morach, Gdańsku, Rogoźnicy, Poznaniu oraz Szczecinie o wartości 174.062 tys. zł na dzień podpisania umowy. Wartość bilansowa netto środków trwałych przyjętych w leasing wyniosła na dzień 31 grudnia 2015 roku 165.768 tys. zł oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosi 169.742 tys. zł.

Wartość środków trwałych przyjętych w leasing	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
Wartość brutto	174 101	174 062
Umorzenie	8 342	4 320
Razem	165 759	169 742
Grunty własne i prawa wieczystego użytkowania	18 681	18 681
Budynki i budowle	147 087	151 061
Razem	165 768	169 742

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
a/ do 1 roku	8 085	7 220
b/ powyżej 1 roku do 5 lat	35 641	33 584
c/ powyżej 5 lat	30 895	40 615
Razem zobowiązania z tytułu leasingu	74 621	81 419

Umowa leasingu została zawarta na okres 10 lat, tj. do 20 listopada 2023 roku. Znaczna część zysków i korzyści związanych z przedmiotem leasingu została przeniesiona na leasingobiorcę w związku z tym umowa leasingu została zakwalifikowana jako leasing finansowy. Po zakończeniu umowy leasingu i uiszczeniu opłat z niej wynikających Spółka Farmacol ITB Sp. z o.o. S.K.A. zobowiązuje się przenieść na rzecz Spółki Farmacol S.A. własność budynków i praw wieczystego użytkowania bez żadnych dodatkowych świadczeń.

6.33. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Zmiana stanu rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Stan na 31.12.2015	Stan na 31.12.2014
	tys. PLN	tys. PLN
1/ stan na początek okresu	13 094	21 889
odniesienie na wynik finansowy	13 094	21 889
- różnica między amortyzacją podatkową a księgową	6 507	6 975
- pozostałe	6 587	14 914
2/ zwiększenia	5 065	0
odniesienie na wynik finansowy	5 065	0
- różnica między amortyzacją podatkową a księgową	0	0
- pozostałe	5 065	0
3/ zmniejszenia	743	8 795
odniesienie na wynik finansowy	743	8 795
- różnica między amortyzacją podatkową a księgową	637	468
- pozostałe	106	8 327
4/ stan na koniec okresu	17 416	13 094
odniesienie na wynik finansowy	17 416	13 094
- różnica między amortyzacją podatkową a księgową	5 870	6 507
- pozostałe	11 546	6 587

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 11.546 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz 6.587 tys. zł na dzień 31 grudnia 2014 roku prezentuje głównie wartość rezerw na rabaty od zakupionych towarów oraz wartość zarachowanych a nie otrzymanych na dzień bilansowy odsetek od lokat.

6.34. Inne korekty

Wyłączenie ZFRON ze sprawozdań finansowych.

Farmacol S.A. nie wykazuje w sprawozdaniach finansowych Zakładowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

6.35. Wyjaśnienia do jednostkowego sprawozdania z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015 roku

Specyfikacja do poszczególnych pozycji rachunku przepływów pieniężnych:

Odsetki i udziały w zyskach	31.12.2015 tys. PLN	31.12.2014 tys. PLN
Koszty odsetek od kredytów bankowych	506	241
Odsetki otrzymane od pożyczek i inne	-714	-3 101
Odsetki zapłacone od pożyczek (spółki zależne)	737	1 768
Odsetki zarachowane od pożyczek i inne	-377	- 105
Odsetki od zobowiązań z tytułu leasingu	4 657	5 074
RAZEM	4 809	3 877

Pozycja „Zysk / strata z działalności inwestycyjnej” w przepływach z działalności operacyjnej za rok 2015 w kwocie -1.224 tys. PLN składa się głównie ze zmiany stanu odpisów aktualizujących pożyczki (kwota -1.868 tys. PLN) oraz zysków i strat na likwidacji rzeczowych aktywów trwałych (kwota 636 tys. PLN). Natomiast w roku 2014 kwota 1.959 tys. PLN składa się ze zmiany stanu odpisów aktualizujących należności z tytułu pożyczek i udziałów oraz zysków i strat na sprzedaży i likwidacji i odpisów rzeczowych składników majątku trwałego.

Zmiana stanu rezerw w rachunku przepływów (kwota -1.485 tys. PLN za rok 2015 oraz w kwocie -8.435 tys. PLN) składa się ze zmiany stanu rezerw krótkoterminowych oraz zmiany stanu rezerw długoterminowych.

Na saldo pozycji „Podatek dochodowy zapłacony” za rok 2015 w kwocie 7.396 tys. PLN składa się z:

- kwota -1.388 tys. PLN podatek dochodowy zapłacony za rok 2014 w roku 2015;
- kwota -8.309 tys. PLN podatek dochodowy zapłacony za rok 2015 w roku 2015;
- kwota 2.301 tys. PLN zwrot podatku dochodowego za rok 2014 z urzędu Skarbowego w roku 2015.

Natomiast na saldo pozycji „Podatek dochodowy zapłacony” – kwota -15.194 tys. PLN w 2014 roku składają się:

- kwota -14.364 tys. PLN podatek dochodowy zapłacony za rok 2014 w roku 2014;
- kwota -830 tys. PLN podatek dochodowy zapłacony za rok 2013 w 2014 roku.

6.36. Hierarchia wartości godziwej

Poziom 1 - na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku nie występują w Spółce instrumenty finansowe, których wartość godziwa jest oparta jest o dane wejściowe poziomu 1.

Poziom 2 - na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku nie występują w Spółce instrumenty finansowe, których wartość godziwa jest oparta jest o dane wejściowe poziomu 2.

Poziom 3 - na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku nie występują w Spółce instrumenty finansowe, których wartość godziwa jest oparta jest o dane wejściowe poziomu 3.

6.37. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Farmacol S.A. realizuje z podmiotami zależnymi standardowe transakcje handlowe polegające przede wszystkim na sprzedaży towarów. Rozliczenia z tymi podmiotami odbywają się na zasadach rynkowych, z zastosowaniem cen dostępnych dla wszystkich odbiorców. Wielkość rabatowania dla spółek Grupy Kapitałowej Farmacol wynika z zakupów dokonywanych przez te Spółki w Farmacol S.A. i jest dostępny w tej wysokości dla każdego innego podmiotu – pod warunkiem wykonania obrotów w odpowiedniej skali. W związku z tym, że podmioty te zakupów towarów do sprzedaży dokonują w zdecydowanej większości w Farmacol S.A. – przeciętne rabaty udzielane tym podmiotom są wyższe niż rabaty dla pozostałych podmiotów.

Rozrachunki Farmacol S.A. ze spółkami Grupy Kapitałowej Farmacol:

Transakcje z podmiotami powiązanymi w roku 2015	Z tytułu dostaw towarów i usług oraz inwestycyjne				Z tytułu pożyczek				Z tytułu leasingu			
	Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty	Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty	Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty
Nazwa podmiotu												
Farmateka Sp. z o.o.	173	3 050	1 322	14 906	0	0	0	0	0	0	0	0
Farmacol Logistyka Sp. z o.o.	870	29 130	7 856	133 110	0	0	0	0	0	0	0	0
Opti Invest Sp. z o.o.	0	0	4	0	0	301	0	1	0	0	0	0
Apteka Helios Sp. z o.o.	248	0	1 599	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PZF Cefarm Szczecin S.A.	2 207	1	34 803	1	0	0	0	0	0	0	0	0
PZF Cefarm Kielce S.A.	1 689	0	25 569	389	0	0	0	0	0	0	0	0
Cefarm Wrocław CZF S.A.	16	6 096	159	6 859	0	35 020	0	20	0	0	0	0
PZF Cefarm Warszawa S.A.	11 478	2	124 977	48	0	0	0	0	0	0	0	0
Cefarm Białystok S.A.	7 857	0	99 433	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Silesian Pharma Sp. z o.o.	792	915	11 165	7 083	0	0	0	0	0	0	0	0
Nasza Apteka Sp. z o.o.	961	0	10 787	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Farmacol DS. Sp. z o.o.	11	10	107	162	0	3 003	0	17	0	0	0	0
Cefarm Szczecin S.A. S.K.A.	227	0	1 270	24	0	0	0	0	0	0	0	0
Cefarm Kielce S.A. S.K.A.	9	0	75	15	0	0	0	0	0	0	0	0
Firma Zdrowie Sp. z o.o.	804	0	2 649	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Farmacol ITB Sp. z o.o.	189	1 935	545	8 384	0	0	0	0	0	0	0	0
Farmacol ITB Sp. z o.o. S.K.A.	0	115	0	0	0	0	0	0	0	74 875	0	4 657
Farmacol Inwestycje Sp. z o.o.	1	6	6	55	0	0	0	0	0	0	0	0
Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. SKA	0	0	0	23 712	0	0	0	0	0	0	0	0
Apteka Tęczowa Sp. z o.o.	340	0	854	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Farmacol Plus Sp. z o.o.	1	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spółki razem	27 873	41 260	323 186	194 748	0	38 324	0	38	0	74 875	0	4 657

Transakcje z podmiotami powiązаныmi w roku 2014	Z tytułu dostaw towarów i usług oraz inwestycyjne				Z tytułu pożyczek				Z tytułu leasingu			
	Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty	Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty	Należności	Zobowiązania	Przychody	Koszty
Nazwa podmiotu												
Farmateka Sp. z o.o.	174	1 660	1 077	12 186	0	0	0	0	0	0	0	0
Farmacol Logistyka Sp. z o.o.	950	20 868	7 659	112 511	0	0	0	0	0	0	0	0
Opti Invest Sp. z o.o.	2	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Farmacol Kadry Sp. z o.o.	94	989	111	4 660	0	0	0	0	0	0	0	0
PZF Cefarm Szczecin S.A.	1 159	1	36 426	166	0	0	0	0	0	0	0	0
PZF Cefarm Kielce S.A.	2 249	10	25 740	218	0	0	0	0	0	0	0	0
Cefarm Wrocław CZF S.A.	24	0	116 914	143 895	0	0	0	0	0	0	0	0
PZF Cefarm Warszawa S.A.	4 906	6	116 538	60	0	0	0	0	0	0	0	0
Cefarm Białystok S.A.	13 008	0	109 674	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Silesian Pharma Sp. z o.o.	5 541	7	96 300	114 495	0	0	0	0	0	0	0	0
Farmacol DS Sp. z o.o.	4 394	2 688	383 270	58 636	47	0	47	0	0	0	0	0
Farmacol Finanse Sp. z o.o.	31	338	304	2 768	0	0	0	0	0	0	0	0
Cefarm Szczecin S.A. S.K.A.	129	2 293	317 443	265 788	0	0	0	0	0	0	0	0
Cefarm Kielce S.A. S.K.A.	8	0	110 243	12 433	0	0	0	0	0	0	0	0
Farmacol IT Sp. z o.o.	15	80	114	265	0	0	0	0	0	0	0	0
Farmacol Finanse Sp. z o.o. Wrocław S.K.A.	0	5 230	0	25 291	0	0	0	1 768	0	81 419	0	5 074
Farmacol Inwestycje Sp. z o.o.	1	6	4	39	0	0	0	0	0	0	0	0
Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. S.K.A.	0	416	0	21	0	0	0	0	0	0	0	0
Farmacol Plus Sp. z o.o.	5	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spółki razem	32 690	34 592	1 321 825	753 432	47	0	47	1 768	0	81 419	0	5 074

Spółka Farmacol Logistyka Sp. z o.o. jest podmiotem świadczącym usługi logistyczne oraz obrotu hurtowego środkami farmaceutycznymi. Spółka Farmateka Sp. z o.o. jest podmiotem świadczącym usługi marketingowe, Farmacol ITB Sp. z o.o. (spółka powstała z połączenia Farmacol IT Sp. z o.o. oraz Farmacol Kadry Sp. z o.o. oraz Farmacol Finanse Sp. z o.o.) świadczy usługi obsługi kadrowo-płacowej, finansowo-księgowej oraz zajmuje się doradztwem w zakresie informatyki.

Farmacol ITB Sp. z o.o. S.K.A. (dawniej Farmacol Finanse Sp. z o.o. Wrocław S.K.A.) oraz Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. S.K.A. - zajmują się zarządzaniem nieruchomościami oraz prawami własności. Podmioty te nie prowadzą działalności polegającej na sprzedaży towarów.

Spółka Farmacol Inwestycje Sp. z o.o. jest podmiotem dla którego podstawową działalnością jest, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności, kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, zaś podstawowym źródłem przychody z tytułu leasingu lub najmu posiadanych nieruchomości.

Pozostałe spółki są podmiotami prowadzącymi podobną działalność jak Farmacol S.A. Cefarm Warszawa S.A. prowadzi sprzedaż wyłącznie w aptekach własnych – zajmuje się wyłącznie detalem. Wszystkie te spółki dokonują zakupów towarów handlowych w Farmacol S.A. Poza tym – w niewielkim zakresie – występują obroty z tytułu świadczenia usług przez Farmacol S.A. dla podmiotów zależnych.

Jednocześnie Farmacol S.A. nie dokonuje z pozostałymi podmiotami powiązanymi transakcji w zakresie poniższych kategorii:

- a) krótkoterminowe świadczenia pracownicze;
- b) świadczenia po okresie zatrudnienia;
- c) pozostałe świadczenia długoterminowe;
- d) świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy;
- e) kupna i sprzedaży;
- f) płatności w formie akcji;

poza świadczeniami w ramach pełnionych funkcji, za które Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej otrzymują wynagrodzenie określone w punkcie 6.5 „Koszty świadczeń pracowniczych” oraz punkcie 6.19 „Przychody osób nadzorujących i zarządzających” niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

Zgodnie z MSR 24 Spółka jako pozostałe podmioty powiązane uznaje członka kluczowego personelu kierowniczego jednostki oraz bliskich członków rodzin tych osób.

6.38. Przejęcie podmiotów zewnętrznych

W roku 2015 oraz 2014 Spółka nie przejęła żadnego podmiotu zewnętrznego. Struktura Grupy Kapitałowej Farmacol została opisana w punkcie 6.18 „Jednostki zależne i współzależne” niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego.

6.39. Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe

W związku z zawarciem umowy ramowej kredytu bankowego w ING Bank Śląski S.A. spółce Farmacol S.A. i innym podmiotom z Grupy Kapitałowej Farmacol udzielono kredytu do łącznej wysokości 130 mln PLN, z czego 106 mln PLN dla samego Farmacolu S.A. Zabezpieczeniem kredytu w ING Banku Śląskim S.A. jest hipoteka na jednej z nieruchomości na kwotę 30 mln PLN oraz zastaw rejestrowy na magazynie towarów handlowych do maksymalnej wysokości 156 mln PLN, a minimum 32 mln PLN. Dodatkowo Farmacol S.A. podpisał oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 156 mln PLN. Farmacol S.A. posiada przyznany kredyt w banku Societe Generale S.A. na kwotę 50 mln PLN. Kredyt ten zabezpieczony jest zastawem rejestrowym do wysokości 12,5 mln PLN oraz hipoteką na kwotę 11,5 mln PLN.

Farmacol S.A. posiada wystawione gwarancje bankowe na łączną kwotę 11.383 tys. PLN. Wyżej wymienione gwarancje wystawione są w związku z przetargami na dostawę leków do szpitali, w których uczestniczył Farmacol S.A. Gwarancje te są różnej wartości (od kilku tysięcy PLN do ponad 100 tys. PLN) oraz z różnymi terminami ważności (do 1 roku). Spółka posiada również gwarancje należytego wykonania umowy które obowiązują przez okres 36 miesięcy.

6.40. Zdarzenia po dniu bilansowym

W dniu 2 marca 2016 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Farmacol Spółka Akcyjna z siedzibą w Katowicach, , wyraziło zgodę na zbycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa Farmacol Spółka Akcyjna z siedzibą w Katowicach, obejmującej Centrum Sprzedaży Hurtowej Farmacol Spółka Akcyjna, stanowiący wyodrębniony organizacyjnie, finansowo i funkcjonalnie w wewnętrznej strukturze organizacyjnej Spółki zespół składników materialnych, niematerialnych, zobowiązań, praw i obowiązków wynikających z zawartych umów oraz pracowników stanowiących personel Centrum Sprzedaży Hurtowej, na rzecz Farmacol Logistyka Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Katowicach, w której to spółce Farmacol Spółka Akcyjna posiada 100% udziałów w kapitale zakładowym. Przedmiotem działalności Centrum Sprzedaży Hurtowej jest hurtowy obrót produktami leczniczymi, wyrobami medycznymi i środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia, a także innymi środkami i wyrobami zgodnie z art. 72 Prawa farmaceutycznego.

Przejęcie części zakładu pracy Farmacol S.A. w Katowicach, obejmującej pracowników Centrum Sprzedaży Hurtowej, do Farmacol Logistyka Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach nastąpiło w trybie art. 23[1] Kodeksu pracy.

Przeniesienie zorganizowanej części przedsiębiorstwa Farmacol S.A., nastąpiło w dniu 12 marca 2016 roku w zamian za objęcie nowoutworzonych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki zależnej – Farmacol Logistyka Sp. z o.o.

Wyodrębnienie ze Spółki Centrum Sprzedaży Hurtowej i przeniesienie go wraz z pracownikami w ramach zorganizowanej części przedsiębiorstwa do Farmacol Logistyka Sp. z o.o., stanowi następstwo realizacji zaplanowanych zmian w strukturze Grupy Kapitałowej Farmacol, która polega na wyłączeniu działalności hurtowej ze Spółki i przeniesienia jej do spółki zależnej, w której przedmiotowa działalność będzie kontynuowana.

W wyniku przeprowadzonej transakcji w Farmacol S.A. nastąpi zmiana struktury aktywów i pasywów. Zmiana ta, w ramach aktywów Spółki, obejmie zmniejszenie wielkości należności, zapasów oraz środków trwałych przy jednoczesnym zwiększeniu wielkości akcji i udziałów w jednostkach zależnych i stowarzyszonych. Ponadto w odniesieniu do sprawozdania z całkowitych dochodów od momentu zmiany zakresu działalności Spółki istotnej zmianie ulegną wyniki we wszystkich obszarach jej działalności (tzn. podstawowej i pozostałej działalności operacyjnej oraz działalności finansowej).

Dokonana zmiana przyczyniła się do utworzenia czytelnej struktury holdingowej, wykorzystującej w pełni efekt synergii, w której spółka Farmacol S.A. prowadzić będzie działalność holdingową, odpowiadając za koordynację działań w ramach całej Grupy Kapitałowej Farmacol. Pozostała natomiast działalność operacyjna jest skupiona w wyspecjalizowanych spółkach zależnych, które odpowiadają za określone obszary działania w ramach Grupy Kapitałowej Farmacol.

W dniu 4 marca 2016 został podpisany aneks do umowy kredytowej w Banku ING BS S.A., w ramach której został dołączony nowy kredytobiorca Farmacol Logistyka Sp. z o.o. Od tego dnia Farmacol Logistyka Sp. z o.o. został też głównym kredytobiorcą umowy. Jednocześnie został podpisany aneks do umowy Usługi Zarządzania Płynnością w Formie Limitów Dziennych w Grupie Kapitałowej Farmacol, w ramach której Farmacol Logistyka Sp. z o.o. pełni obecnie funkcję Agenta struktury.

W dniu 1 oraz 3 marca 2016 roku spółka Farmacol S.A. zawarła umowy pożyczek ze spółki zależnymi, w których Farmacol S.A. występuje jako pożyczkobiorca. Pożyczki zostały oprocentowane w wysokości WIBOR 1M z pierwszego dnia roboczego każdego miesiąca plus marża. Termin spłaty tych pożyczek został ustalony na dzień 31 grudnia 2016 roku. Łączna wartość otrzymanych pożyczek wynosi 170 mln PLN.

Po dniu bilansowym Spółka dokonała zakupu dodatkowego pakietu akcji w spółek zależnych:

w dniu 5 stycznia 2016 roku Farmacol S.A. nabył 323 sztuki akcji Spółki Cefarm Białystok S.A.;

w dniu 18 stycznia 2016 roku Farmacol S.A. nabył 195 sztuk akcji Spółki Cefarm Białystok S.A.;

w dniu 18 stycznia 2016 roku Farmacol S.A. nabył 800 sztuk akcji Spółki Cefarm Wrocław S.A.;
w dniu 11 lutego 2016 roku Farmacol S.A. nabył 3 050 sztuk akcji Spółki Cefarm Wrocław S.A.;
w dniu 22 lutego 2016 roku Farmacol S.A. nabył 80 sztuki akcji Spółki Cefarm Białystok S.A.;
w dniu 3 marca 2016 roku Farmacol S.A. nabył 646 sztuk akcji Spółki Cefarm Białystok S.A.

Wiceprezes Zarządu

Członek Zarządu

Członek Zarządu

/podpis na oryginale/

/podpis na oryginale/

/podpis na oryginale/

.....
Barbara Kaszowicz.....
Kamil Kirker.....
Ryszard Piekarz

Sporządziła:

/podpis na oryginale/

.....
Janina Strzempa

Katowice, dnia 18 marca 2016 roku